

Nøkkelen til byen

Bak disken på Deli de Luca ligger det esker stappfulle av nøkler. Kiosken på hjørnet har blitt den nye naboen.

Kultur, side 14 og 15

Krever skolepengestipend

BI – studentene får støtte fra Høyre og Frp.

Nyhet, side 8

Hallgeir Kvadsheim fra Luksusfellen:

– Nesten umulig å leve på studentbudsjett

Nyhet, side 6 og 7

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 66, utgave 24 | www.universitas.no | onsdag 19. september 2012

HØYRE TIL HIMMELS:

Vinner utdanningspolitikken

■ Høyres utdanningspolitikk får tre ganger så mye støtte som Arbeiderpartiets.

Nyhet, side 4 og 5

FOTO: KLAUDIA LECH

Hvor vil du?

Arbeidslivsdagen ved UiO 25. sept.

- Over 60 arbeidsgivere på stand i Idrettsbygningen
- Åpningstale av Erna Solberg kl. 11.00. Dørene åpner kl. 10.45
- Presentasjoner og speed-intervjuer på campus

KarriereSenteret

Se hele programmet på karrieresenteret.uio.no

PRISLØFTE

akademika.no/pensum

akademika

redaktør: **Magnus Lysberg**
magnusly@universitas.no 943 66 089

redaksjonsleder: **Gabriel Steinsbekk**
gabriest@universitas.no 936 59 898

fotosjef: **Skjalg Bøhmer Vold**

desksjef: **Benjamin Edward Oliver**

nettredaktør: **Heljar Havnæs**

MENINGER

Tillit uten politikk

Partiet Høyre vinner terreng for tiden, også i utdanningspolitikken. På en spørreundersøkelse utført på oppdrag fra Norsk studentorganisasjon (NSO), svarer 35 prosent at Høyre har den beste politikken for høyere utdanning. 41 prosent sier de ikke har noen formening om hvilket parti som har best politikk. Undersøkelsen tegner et bilde av et politikkområde som nesten fullstendig domineres av Høyre.

Universitets- og høyskolepolitikk er ingen valgvinner, men har vært viktig for noen av småpartiene. Mange hadde store forhåpninger da SV kom i regjering for syv år siden, og ble tilsvarende skuffet i årene etterpå. Det har mange ganger blitt sagt at SV ikke har hatt noen utdanningspolitikk. Påstanden er tøvete. Ministerposten er en mellomting stol i statsråd, og et lite parti som SV har måttet prioritere hardt mellom statsrådspostene. Partiet har prioritert politikkområdet, og forsøkt å bygge tillit på feltet. Problemet er heller at politikken har vært vanskelig å kommunisere – et problem som har vokst under den rødgrønne regjeringen.

Debatten om høyere utdanning blir stadig mer bysantinsk – preget av innviklet byråkrati som kun svært spesielt interesserte gidder å sette seg inn i. Som andre departementer har Kunnskapsdepartementet kastet seg over målstyringen – en styreform som etter 22. juli-kommisjonen har fått massiv kritikk. Verken kunnskapsminister Kristin Halvorsen eller Høyre-leder Erna Solberg har formulert noe alternativ til målstyringen, på tross av at kritikken fra fagmiljøene i mange år har vært hard.

Det Høyre derimot har greid, er å snakke om utdanningspolitikk på en måte som folk kan forstå. Dermed har partiet oppnådd tillitt på et område der de politiske forskjellene tross alt ikke er spesielt store. Foreløpig er tillitten kjøpt på krita, lånt uten sikkerhet. Det gjenstår for Høyre å faktisk lage den politikken folk allerede har fått tiltro til.

«Tilliten er kjøpt på krita, lånt uten sikkerhet.»

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Monica Reigstad**
monica.reigstad@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Det er på tide å redusere studieplassene som leder til arbeidsledighet.

Ungdommens dumskap

KOMMENTAR

Hans J. Skjong,
journalist i Universitas

for Universitetet i Oslo og Høgskolen i Oslo og Akershus kutte ti prosent av studieplassene på alle samfunnsvitenskapelige og humanistiske studieprogrammer, og bruke finansieringsmidlene på å opprette så mange ingeniør- og teknologplasser som mulig.

«**Samfunnet** har bruk for ca. 64 filologer pr. år fram til 1960. 79 realister, 146 jurister, 26 teologer, 125 medisinere» sto det på forsida av Universitas 13. januar 1949. En behovskomite hadde regnet seg frem til samfunnets behov for utdannet arbeidskraft, på vegne av regjeringen.

Spol frem 63 år, og ta et kjapt søk på Finn.no. Bruker du «ingeniør» som søkeord, får du frem 2657 ledige stillinger. Økonomene kan søke på 146 stillinger, og dette er altså de som studerer de mest relevante fagene for arbeidslivet blant de humanistiske og samfunnsvitenskapelige studietilbudene. Intet nytt under solen, tenker du kanskje. Alle vet at ingeniører har bedre jobbmuligheter enn for eksempel sosiologer eller historikere. I tillegg slår Eurostat fast at Norge mangler 16 000 ingeniører. For å være mer selvforsynte med ingeniører bør der-

«Det er på tide at flere velger studier også etter samfunnets behov, og ikke utelukkende etter egne interesser.»

Regjeringens mas om at flere må velge realfag, har hatt effekt. Særlig i Oslo. Samordna opptaksrangering av studier som har flest søkere med studiet på førsteplass, er interessant lesning. Den viser at flesteparten av alle ingeniør- og

realfagsstudier på UiO og HiOA må avslå mange søkere fordi de ikke har nok studieplasser. Og det er heller ikke de store forskjellene mellom kostnadene ved å undervise en statsviter og en ingeniør. En HumSam-student på bachelornivå koster 82 000 kroner i året mot 102 000 for en ingeniørstudent. Da bør regnestykket bli enkelt. I tillegg bør Kunnskapsdepartementet (KD) og Kristin Halvorsen finansiere mellom-

legget til UiO og HiOA, siden utdanningsinstitusjonene vil få noen færre studenter, og dermed lavere studiepoengsproduksjon. Det vil bli noen færre humanister og samfunnsvitere,

ØYEBLIKKET

av Skjalg Bøhmer Vold

Houston, we have contact: Teknisk avdeling ved Universitetet i Oslo tester ny robotgressklipper på Blindern.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

men ingen bør sette et elitismestempel på dette forslaget av den grunn.

For det blir ikke *så* mange færre studenter av det. SV- og HF-lista kommer nok til å bli i harnisk, og skrive leserinnlegg om «samfunnsviternes og humanistenes relevans for arbeidslivet (og åndslivet), og viktigheten av å velge studium med hjertet og ikke bare det karriereveilederne sier». Men når hørte du sist om bachelorgrads-kandidaten fra øvre Blindern som gikk ut i arbeidslivet med god selvtilit? Undertegnede har selv en bachelorgrad i statsvitenskap, og flere tidligere studiekamerater tvinges til å ta en master. Ikke fordi

de nødvendigvis er så veldig motiverte, men fordi de vil ha et snev av håp om å få relevante jobber. Med en treårig ingeniørgrad går du mest sannsynlig rett ut i full relevant jobb. Og nettopp dét er kanskje det viktigste formålet med høyere utdanning: Jobben etterpå.

Studenter med hjertet på venstresida synes sikkert dette smaker av blå prioriteringer, men det er heller ikke god venstresidepolitikk å utdanne folk til arbeidsledighet. I tillegg har alvorlige, gamle menn i tweedjakker sagt at dannelse får du utelukkende på universiteter og høyskoler. Men sykepleiere kan lese Sartre på

fritida, ingeniører Iliaden og lærere logikk. Det er bedre at staten bruker penger på å utdanne noen som kan gå ut i jobb, enn å skape HF- og SV-ere som etter hvert må gå på trygd fordi de er arbeidsledige.

Det er på tide at flere velger studier også etter samfunnets behov, og ikke utelukkende etter egne interesser. Noen titalls tusen mer i studiefinansiering for staten er god samfunnsøkonomi i stedet for at studenter må begynne på en ny utdanning fordi den første ikke gir dem jobb. Eller hva, Kristin, Ole Petter og Kari?

hansjskj@universitas.no

BAKPÅ NYHETENE

« Når en skriver et leserinnlegg blir rekkevidden større. Kanskje Gottfried får Bodega-personellet til å forbedre kvaliteten på vaflene?

Det er godt å se at Utopia-redaktøren legger lista høyt for hva et leserinnlegg kan oppnå. Hentet fra lederen «Si din mening!» Utopia 13.09.12.

« Dette er veldig viktig for variasjon som betyr mye for aviser. Generelt. Kvaliteten øker med nye skribenter og deres unike skrivestiler.

Vi velger å holde oss for gode til å kommentere den unike skrivestilen til nyhetsredaktøren i Tromsøs eneste studentavis. Utopia 13.09.12.

« The Most Fun You Can Have with One Hand

Vi bli i veldig godt humør da vi så denne titelen. Dessverre viste det seg at anmeldelsen var for spillet Umechanical. Utopia 13.09.12.

« Here's a fun fact about me: I'm on a constant look out for computer games that can be played one-handed. That might seem like a fairly arbitrary or even bizarre thing to look for in a game, but that fact is that sometimes I just don't have two hands for gaming.

Hei, hei, hei. Det får da være grenser. Hentet fra anmeldelsen « The Most Fun You Can Have with One Hand». Utopia 13.09.12.

FØLG OSS

På papir hver onsdag, på nett hele tiden

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas

www.universitas.no

For oppdaterte studentnyheter.

U

UNIVERSITAS

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

Uhellet Lurer på om jeg skal bli en evig student, melde meg opp på fag på Blindern som jeg er interessert i og danne en ny Christiania-bohem.

15. sep

Velkommen etter.

halkva Gitt husleie på 4500, må studenter tjene ca 65 000 brutto årlig + fullt studielån for å kunne ha et mer normalt (SIFO)forbruk

12. sep

En gladmelding til alle studenter.

MariaHonerod Det som gjør meg mest deppa mandag morgen på forelesning, er at man ikke kan lese fotballfrue sin blogg uten å ta sosialt selvmord.

17. sep

Virkelig?

ivrkvlv I Oslo sykler jeg til toget i pøsregn. På Ås kan jeg la buksa tørke på skuldra i solskinnet. #landet

17. sep

Gøy på #landet

Sqle @ivrkvlv bukselos dag på Ås?!? Sånn har vi ikke på Blindern!

17. sep

Kanskje like greit.

ivrkvlv @Sqle ikke noe snut her ute vettu. Her kan man slenge buksa på ei pinne over skulderen og løpe gjennom åkeren med grisene.

17. sep

Kan er ikke lik bør.

kruivesen Pleide å studere osteologi, men jeg husker bare bruddstykker.

12. sep

manusmann i Student-TV

forsberg Enig, forby arrangementer hvor 1-2% bruker dop! Sensation, BI-forelesninger, Stortingsmøter, etc. Bort med dem!

16. sep

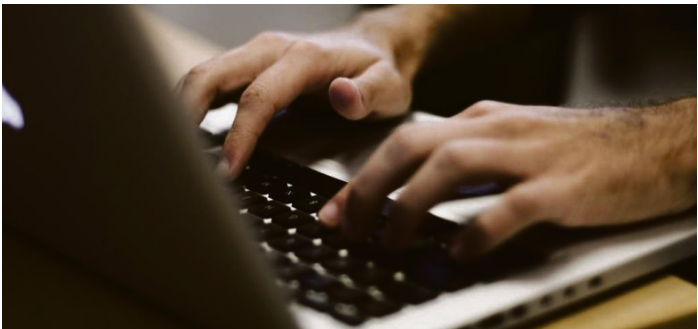
Har BI forelesninger?

nyhetsredaktør: **Ingvild Sagmoen**
ingvild.sagmoen@universitas.no 454 45 774

NYHET

Forskere misbrukte data

FORSKNINGSKLUSS: Datatilsynet vil gi Universitetet i Bergen (UiB) et forelegg på 250 000 kroner etter at helseopplysninger om 13 000 personer fra Hordaland er blitt brukt ulovlig i et forskningsprosjekt. Deltakelse i helseundersøkelsen og koblingen mot Statistisk sentralbyrås trygde-database forutsetter samtykke fra den enkelte trygdemottaker som det skulle forskes på. Til tross for dette kravet sendte Folkehelseinstituttet ut personopplysninger både om dem som hadde samtykket til å delta i undersøkelsen og om dem som ikke hadde det, skriver Bergens Tidende.

Lærerstuderenter skjønner ikke ungdomsskolematte

TULL MED TALL: Nye lærer- og økonomistuderenter skårer i snitt 41 og 31 prosent riktig på en test fra mattepensum i ungdomsskolen, skriver VG nett. Ifølge den nye, store undersøkelsen som Norsk matematikkråd gjennomfører annethvert år, er resultatene minst like nedslående nå som de foregående årene. Dette regnestykket fra ungdomsskolens pensum klarte kun 3 av 10 å svare riktig på:

«På Dahl skole er det 135 jenter og 115 gutter. Hvor mange prosent av elevene er jenter?» For å komme inn på lærerstudiet må man ha karakteren 3 i norsk og matematikk, og for å bestå matteeksamen på skolen må man ha karakteren E.

Oppretter nytt sikkerhetsstudium

TRUSSELBILDE: Høgskolen i Vestfold (HiVe) har utviklet et nytt studie-tilbud som skal møte utfordringer knyttet til trusler og utrygghet i dagens samfunn. HiVe skriver på sine nettsider at skolen, i samarbeid med firmaet Railconsult, skal tilby skreddersydde safety- og securitystudier. Studiet gir formell kompetanse. – Bedrifter og organisasjoner står overfor et svært sammensatt trusselbilde, og stadig flere mennesker forteller om manglende trygghetsfølelse i hverdagen, sier Tom Haakenstad, som er en av foreleserne på studiet sikkerhetsledelse- og ulykkesgransking.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr. 4, 1987

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

«Det var den lørdagen det var varmt i sommer. Universitas hadde fått fri, og glad og fornøyd vandret vi, med vår forlovede under den ene armen, og en veske fylt med anti-naturvett under den andre, inn på Studentenes Reisekontor i U 11. – Vi vil ut av byen, sa vi. – Hvor da? spurte Kvinnelig Reisekontorassistent nyfident. – Aner ikke, sa vi.

Universitas nr. 9, 1962

Utdannings

Utdanningstriumf: Høyre-leder Erna Solberg er strålende fornøyd med at folk mener Høyre er best på utdanningspolitikk. Partiet hun leder får støtte fra nesten dobbelt så mange som alle de rødgrønne regjeringspartiene til sammen.

Høyre knuser de rødgrønne partiene på høyere utdanningspolitikk, viser en ny meningsmåling.

UTDANNINGS-POLITIKK

tekst: Geir Molnes

foto: Klaudia Lech

– Jeg er veldig fornøyd med at så mange mener vi har den beste politikken på høyere utdanning, sier Høyre-leder Erna Solberg til Universitas.

I en ny undersøkelse sier 35 prosent av de som svarer at de mener Høyre har den beste høyere utdanningspolitikken. Det er mer enn tre ganger så mange som hovedkonkurrent Arbeiderpartiet, og nesten dobbelt så mange som alle de rødgrønne regjeringspartiene til sammen. Undersøkelsen er gjort av Sentio research for Norsk studentorganisasjon (NSO).

Skylder på regjeringen

I undersøkelsen svarer 41 prosent av respondentene at de «vet ikke» hvem som har den beste politikken.

At så mange ikke har noen formening om hvilket parti som har

den beste utdanningspolitikken, bekymrer Solberg.

– Undersøkelsen er egentlig litt nedslående for det politiske Norge. Den er bra for oss, men at det er så lave tall for de andre partiene viser at det har vært lite debatt rundt høyere utdanning det siste året, sier hun.

Solberg mener den rødgrønne regjeringen har noe av skylden for dette.

– Regjeringen har ikke hatt noen god strategi rundt høyere utdanning, og ønsker derfor ikke debatt om det. De har unngått debatt med oss på disse spørsmålene. Regjeringen har hatt tre kunnskapsministere, og ingen av dem har prioritert høyere utdanning, sier Solberg.

Vil bruke mer på utdanning

– Hvorfor tror du så mange mener Høyre har den beste politikken på høyere utdanning?

– Jeg tror folk har sett at vi konsekvent og tydelig har snakket om behovet for å satse på kunnskap,

kompetanse og forskning. Og vi har vært opptatt av å utfordre regjeringen på en del av disse områdene, sier Solberg.

– Hvilke endringer vil dere gjøre hvis dere vinner valget?

– Det viktigste er en sterkere prioritering av høyere utdanning og forskning. Det dreier seg blant annet om å bevilge mer penger til universitets- og høyskolesektoren i form av mer forskningsmidler. Vi ønsker også en høyere basisbevilgning til universitetene.

Vil bygge flere studentboliger

– Har dere noen planer for å gjøre studentboligkøen kortere?

– Vi mener at det må bygges flere studentboliger enn det blir gjort i dag. Vi tror blant annet at ved å bygge mer i samarbeid med private, og ved å ha litt andre metoder, kan vi få bygget flere studentboliger. Men jeg har ikke noen klare tall på hvor mange nye studentboliger som bør bygges i året.

– Men dere ønsker å bygge flere enn de 1000 nye boligene som regjeringen bygger i dag?

– Ja.

Klar for debatt

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen (SV) stiller seg undrende

eier for Høyre

til Solbergs uttalelser om at regjeringen har unngått debatt om høyere utdanning.

– Høyere utdanning er en av de sakene som har vært mest debattert på Stortinget. Jeg er klar for å ta den debatten med Høyre når som helst, sier Halvorsen til Universitas.

– Men det har ikke vært en veldig

synlig debatt ute blant folk?

– Jeg er mye ute blant folk, men jeg ser ikke så mange Høyre-folk, sier hun.

– Valgforsker Frank Årebrot mener regjeringen har vært tafatte når det gjelder høyere utdanning?

– Det er jeg helt uenig i. Vi har høynet opptaket av nye studenter betydelig, og doblet utbyggingen av studentboliger. Men nå må vi

sette oss nye mål.

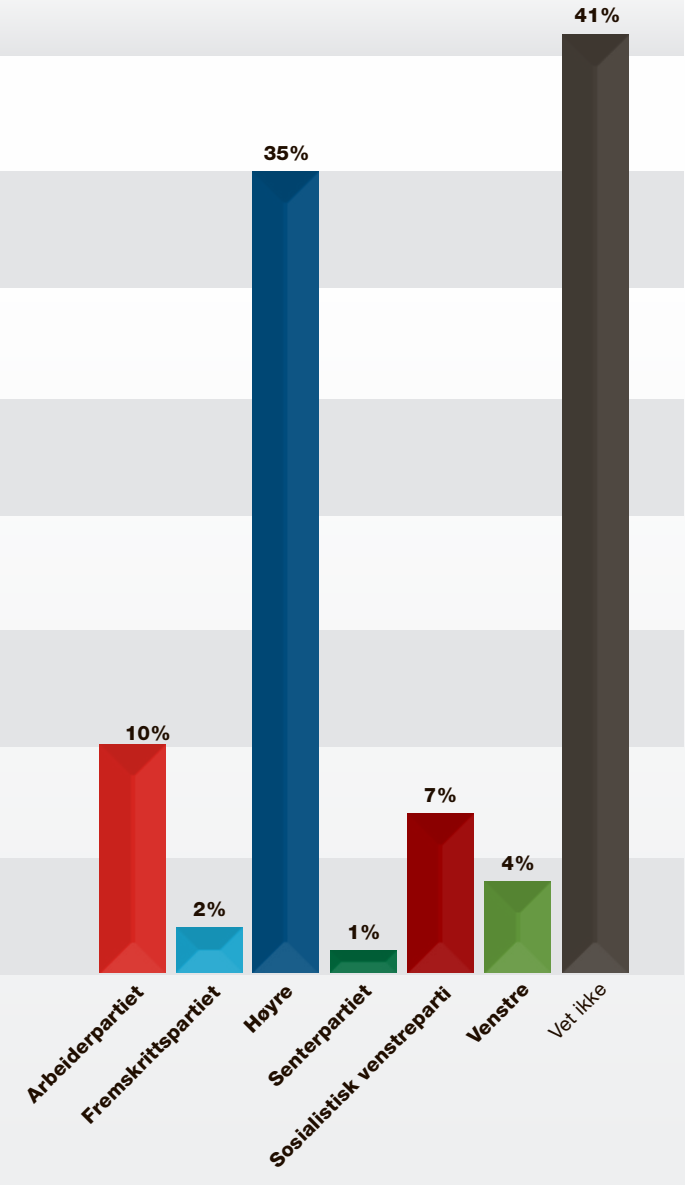
Vil utfordre Høyre

Halvorsen tror Høyre gjør det bra i undersøkelsen fordi de gjør det godt på meningsmålinger generelt for tiden.

– Men det er veldig liten sammenheng mellom den generelle populariteten til de andre partiene, og resultatene i denne undersøkelsen?

Hvilket parti har best politikk for høyere utdanning?

Undersøkelsen består av et representativt utvalg av 1000 personer fra Norge over 15 år. 500 på fasttelefon, 500 på mobil.

Kilde: Norsk Studentorganisasjon Rapport 2012, Sentio Research Norge

Hvorfor mener så mange at Høyre har den beste utdanningspolitikken?

Kristin Clemet, leder for tenketanken Civita

– Det har trolig sammenheng med at Høyre har generelt høy til-lit for tiden. Men det skyldes nok også at Høyre har vist et engasje-ment rundt høyere utdanning og forskning over lengre tid. Utdan-ningsdebatten har flyttet seg i Høyres retning de siste ti årene. En illustrasjon på det er at da jeg som kunnskapsminister innførte opptakskrav til lærerutdanningen var det svært kontroversielt, men nå vurderer Arbeiderpartiet å høyne kravene.

Julie Lødrup, daglig leder i Manifest analyse

– Når mente Høyre sist noe om høyere utdanning? Det virker som dette er resultatet av en ge-nerell regjeringsslitasje, all den tid Høyre er usynlige på temaet. Ellers viser undersøkelsen først og fremst at de fleste ikke vet hva partiene mener om høyere utdan-ning. Det er lite overraskende si-den det er et tema som er fjernt fra den politiske dagsordenen.

Frank Aarebrot, professor i statsvitenskap ved Univer-sitetet i Bergen

– Folk tror på Solberg. Samtidig har regjeringen forsømt høyere utdanning som politikkområde. Regjeringens innsats har vært rimelig tafatt. Undersøkelsen viser at Solberg har vunnet troverdig-hetskampen om høyere utdan-ning mellom henne og Stolten-berg. Regjeringens håp ligger hos den høye andelen av befolkningen som er ubestemte.

Øyvind Berdal, leder for Norsk studentorganisasjon

– Den rødgrønne regjeringen har vært i posisjon i åtte år, og har ikke gitt høyere utdanning det løf-tet sektoren trenger. De har ikke levert på løftene om innføringen av heltidsstudenten, eller når det gjelder å få et generelt løft til ut-danningsinstitusjonene. De har levert det de lover når det gjelder studentboliger, selv om behovet for studentboliger er mye større. Og det har blitt mange flere som tar høyere utdanning. Samtidig er det lettere å være i opposisjon, slik som Høyre er, og det kan også være noe av forklaringen.

universitas@universitas.no

Inspirert av null prosent

På spørsmål om hvilket parti som har den beste utdanningspolitikken var det Kristelig Folkeparti (KrF) som kom dårligst ut i un-dersøkelsen. Null prosent mener de er best. Dagrun Eriksen, stor-tingsrepresentant og utdannings-politisk talskvinne i KrF, tror det vil inspirere partiet til å forbedre seg.

– Det inspirerer til å få en bedre utdanningspolitikk. Jeg mener Norge trenger vår stemme både når det gjelder studentvelferd og når det gjelder mangfold, sier Eriksen.

– Er det inspirerende at null pro-sent mener dere har den beste ut-danningspolitikken?

– Det er ikke en hemmelighet

at vi ikke har kommet godt ut når det gjelder politikk på høyere utdanning. Noe av dette handler om at vi er mest kjent for de myke politikkområdene som familie og omsorg. Det er vanskelig for et lite parti å være synlig på alle politikkområder, sier Eriksen.

– Oppsiktsvekkende

Et annet parti som gjorde det svakt i undersøkelsen er Frem-skrittspartiet (Frp). Kun 2 pro-sent mener de er best på høyere utdanning. Det overrasker parti-ets utdanningspolitiske talsmann og stortingsrepresentant Tord Lien.

– Det er overraskende, fordi vi er et av de partiene som mener

mest om høyere utdanning. At befolkningen mener dette, synes jeg er oppsiktsvekkende. Vi er ofte på plass og uttaler oss når det skjer noe. Det er kanskje et tegn på at Frp ikke blir oppfattet som et parti for akademikere, sier Lien.

– Liten forskjell

Lien synes det er spesielt over-raskende at det er så store for-skjeller i folkets oppfatning av utdanningspolitikken til Høyre, Venstre og Frp.

– Vi har ganske lik utdannings-politikk. Jeg tror dette først og fremst dreier seg om folks opp-fatninger mer enn den faktiske politikken, sier Lien.

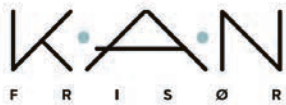
geirmoln@universitas.no

NYHET!

50 % RABATT PÅ HÅRKLIPP

Motta et stempel for hver frisørtime og få hårklipp til halv pris på frisørtime nr 5. Klippekortet får du ved første time.

Kom inn og bestill time eller ring 22 46 08 05

– er du mester så er du mester!

– Studentbudsjett tøffere enn *Luksusfellen*

Tøff økonomisk situasjon: – Det er faktisk nesten helt umulig å overleve på studielånet, sier Hallgeir Kvadsheim. For mange studenter er det langt fra virkelighet til luksus.

Hallgeir Kvadsheim ville aldri satt opp et så stramt budsjett i *Luksusfellen* som det studenter har med dagens studielån.

STUDENTØKONOMI

tekst: Kaja Storøsten

foto: Klaudia Lech

TV3s luksusfelleprogramleder, Hallgeir Kvadsheim, mener studielånet er 4500 kroner under det strammeste luksusfellebudsjettet.

– Bare én av ti studenter klarer seg med kun studielån. I *Luksusfellen* ville man aldri satt opp et så stramt budsjett som studen-

tene har, sier programlederen og økonomen.

Stramme rammer

– Hva er det strammeste budsjettet i *Luksusfellen*?

– Når vi i *Luksusfellen* setter opp et budsjett, gjør vi det med tanke på at det skal holde i tre til fem år. Det skal være stramt, men det skal holde i noen år så man ikke sprekker. Vi går aldri under SIFO sitt budsjett for «nor-

malforbruket», sier Kvadsheim.

SIFOs, Statens institutt for forbruksforskning, budsjett viser alminnelige forbruksutgifter for ulike typer hushold.

– Du regner ut at studenter har 9000 kroner i måneden, mens SIFOs budsjett ligger på ca 12 000 kroner i måneden?

– Ja, pluss at SIFO ikke regner med strøm i sitt budsjett, noe alle studenter har i tillegg til boligutgiftene sine. Det vi har gjort er at vi har regnet med at fra de 9000 kr, så skal 4500 kroner brukes i husleie, sier Kvadsheim.

– Tøft økonomisk

– Studenter har mulighet til å leve billigere fordi det på mange måter

er en livsstil i en begrenset periode og samtidig en investering til fremtiden. I og med at man kommer til å ha det litt bedre når man kommer ut i jobb. Likevel er forskjellen på det å ha 3000 kroner mindre i forbruk i måneden ganske stort. Studiestøtten generelt sett har blitt underregulert de siste årene, for ikke å snakke om husleie som har vokst enormt de siste årene, sier Kvadsheim.

Studenter må tjene 65 000 kroner før skatt ved siden av studielånet for å kunne rekke

opp til forbruket i det strammeste luksusfellebudsjettet, mener økonomen.

Det innebærer å tjene minst 5500 kroner i måneden ved siden av studielånet.

«Studenter i dag har det tøft økonomisk.»

Hallgeir Kvadsheim, programleder i *Luksusfellen*.

– Studenter i dag har det tøft økonomisk, sier Kvadsheim.

– Det er faktisk nesten helt umulig å overleve på studielånet.

Underregulert studielån

– Har du gjort deg opp noen formening om hvor mye støtte studenter burde fått?

VI GRATULERER

Velferdstingene i Norge med
Kristian Ottosenprisen 2012

Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus

– Jeg synes det burde øke litt, men dette blir et politisk spørsmål. Men jeg synes studielånet er underregulert, og det burde bli tatt høyde for at leiekostnadene har økt såpass mye.

Bergensen synes ikke stipendet skal gå etter SIFO sine satser da studenter har studierabatter og mange fordeler. Han mener vi må huske at det tross alt gjelder en begrenset tidsperiode.

– Stipendet burde ligge en plass mellom nåværende forbruk og finansiering, og SIFO sitt forbruksbudsjett, legger han til.

Studentenes luksusfeller

– Har du noen lure triks for å overleve et fattig studentliv?

– Det er jo ofte sånn, som mange sier i *Luksusfellen* også: Står man med ansiktet mot Deli de Luca og ryggen til Rema 1000, velger man som regel Deli de Luca

fordi det tar kortere tid. Det burde kanskje stått «forbudt for studenter» fordi det er så mye dyrere der. Men ellers er det et tips å ikke gå på boligjakt i juli og august, da alle andre gjør det.

– Hva med deg som student, Kvadsheim. Har du noen topphemmelige triks for å leve et billig studentliv?

– Nei, jeg har i bunn og grunn ikke det. Jeg pantet ikke spesielt mye flasker eller noe sånt. Jeg hadde det ganske greit som student. Det var ikke akkurat sju dager i uken med nudler. På sommeren jobbet jeg i to måneder og det var nok til å overleve uten å måtte jobbe parallelt med studiene. Det var mye lavere husleie da jeg var student.

kaja.storrosten@universitas.no

Hallgeir Kvadsheims månedlige studentbudsjett

ILLUSTRASJON: BEN OLIVER / UNIVERSITAS

Hvordan overlever du det fattige studentlivet?

5 PÅ PLASSEN

Jørgen Trollebø (19)

UiO, europastudier

– Jeg jobber på Meny 15 timer i uken. Det er også viktig å ha en god rutine med å lage mat om morgenen. Og så glemte jeg nesten å si at bor jeg hjemme hos mine foreldre.

Oskar Randen (19)

UiO, samfunnsøkonomi

– Jeg er alltid blakk hver måned da jeg bruker mye penger på taxi og øl. Men jeg jobber som tilsynsvakt på et bibliotek tre ganger i uken.

Millie Killie (19)

UiO, statsvitenskap

– Betal alle regninger med en gang! Det gjør jeg. Også bor jeg hjemme hos mine foreldre.

Jacob Segai (28)

UiO, sosialantropologi

– Jeg får sykepenger fra jobben. Også anbefaler jeg kiosken jeg kaller «Tyrkeren» ved Forskningsparken. Veldig billig børeke.

Ingrid Strålberg (25)

UiO, lektorutdanning

– Det er smart å bruke grønnsaksjapper på Grønland. Ikke at jeg gjør det selv, jeg er for lat.

Hvor vil du?

Arbeidslivsdagen ved UiO
25. september kl. 11–16

Åpningstale av Erna Solberg kl. 11.00. Dørene åpner kl. 10.45

Møt over 60 arbeidsgivere på stand i Idrettsbygningen
– utforsk dine jobbmuligheter!

Presentasjoner på campus

Aud 3, Eilert Sundts hus, SV-fak.

12.15–12.45 Juniorkonsulent i Geelmuyden.Kiese
13.00–13.30 DNBs traineeprogram
13.45–14.15 Schibsted Media Groups traineeprogram
14.30–15.00 Posten Norges traineeprogram
15.15–15.45 NBIM's Investment Talent Programme

Aud 6, Eilert Sundts hus, SV-fak.

12.15–12.45 Norges Bank og NBIM
13.00–13.30 McKinsey & Company
13.45–14.15 Capgemini
14.30–15.00 Accenture
15.15–15.45 Redd Barna

SiO kursrom, 2. et. i Frederikke:

12.15–12.45 NAV
13.00–13.30 Norad – Direktoratet for utviklingssamarbeid
13.45–14.15 Finansdepartementet
14.30–15.00 Statoil ASA og Teach First Norway
15.15–16.15 Forsvarets forskningsinstitutt og SINTEF

Aud 7, Eilert Sundts hus, SV-fak.

16.15–17.15 Departementene og Riksrevisjonen

Sommerjobb Kontakter Oppgavesamarbeid Traineeprogrammer Fast stilling

karrieresenteret.uio.no

facebook.com/Karrieresenteret.UiO

Jubler for velferdspris

OTTOSEN-PRISEN: Velferdstingene i Oslo og Akershus, Bergen og Trondheim får årets Kristian Ottosen-pris for sitt felles arbeid for å bedre studentvelferden.

– Det føles veldig bra å ha blitt tildelt denne prisen. Vi føler at vi blir verdsatt for det arbeidet vi gjør, og kommer til å fortsette arbeidet framover, sier leder for Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT), Birgit Skarstein.

Prisen ble overrakt mandag 17. september

under Velferdstingenes samling i Trondheim. Administrerende direktør Lisbeth Dyrberg og styreleder Marianne Høva Rustberggard delte ut prisen på vegne av Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) og Fondsstyret for Kristian Ottosen-prisen.

– Velferdstingene har klart å etablere en sterk og tydelig stemme sammen, og de har vært kreative i sitt kampanjearbeid, for eksempel med kampanjene for gradert sykestipend og

for fortsatt studentstyring i samskipnadene, sier Rustberggard om begrunnelsen for avgjørelsen.

– Der hvor det formelle mangler har velferdstingene utvist handlekraft og god ressursutnyttelse, legger hun til.

I forbindelse med Kristian Ottosens 70-års dag i 1991, opprettet SiO et fond for å hedre hans navn. Hensikten med prisen er å hedre enkeltpersoner eller miljøer som har gjort en spesiell innsats for studentvelferdsarbeidet i bred forstand. Prisen er på 75 000 kroner. Ottosen

var leder for Studentsamskipnaden i Oslo i 29 år, og en stor pådriver for Statens lånekasse for utdanning.

– Dere får prisen av et organ dere skal bestemme over?

– SiO gir prisen til Oslo, Bergen og Trondheim, som til sammen representerer 100 000 studenter. Vi føler at prisen går til alle disse 100 000 studentene, svarer Skarstein.

Ingvild Sagmoen

ingvild.sagmoen@universitas.no

Forslaget fra SBIO:

- «Endre studiestøttesystemet for studenter ved stiftelser som er offentlig godkjente utdanningsinstitusjoner slik at disse får lik rett til stipendfinansiering av studieavgiften som norske studenter ved utdanningsinstitusjoner i utlandet.»

Budsjettmerkningen fra Høyre, Venstre og FrP:

- «Stortinget ber Regjeringen vurdere endringer i studiestøttesystemet for studenter ved private institusjoner slik at en større del av tilleggslånet til studieavgiften kan gjøres om til stipend dersom eksamen er bestått innen normert tid.»

Kunnskapsdepartementet beregner at forslaget vil koste 130 millioner kroner.

Vil ha stipend for skolepenger

Urettferdig: Studentforeningen SBIO mener dagens system fører til en stor gjeldsbyrde for private studenter, og ekskluderer studenter som ikke har mye penger fra før.

Studentforeningen ved BI vil at studenter ved private høyskoler skal få igjen halvparten av det de betaler i skolepenger som stipend. Høyre og FrP støtter forslaget.

STUDIESTØTTE

tekst: **Jenny Dahl Bakken**

foto: **Skjalg Bøhmer Vold**

BI's studentforening (SBIO) ønsker at studenter ved private høyskoler skal få igjen 50 prosent av skolepengene de betaler som stipend – på lik linje med de som studerer i utlandet.

– En masterstudent ved BI sitter igjen med 300 000 kroner mer i gjeld enn en masterstudent på en offentlig høyskole, sier Mats Kirkebirkeland, politikk- og samarbeidsansvarlig i SBIO.

Foreningen mener en økning av stipendandelen i studiestøtten vil føre til at flere kan søke seg til BI, siden lånet de sitter igjen med til slutt da vil bli lavere enn i dag.

Han presiserer at forslaget fra BI gjelder studenter på skoler drevet av stiftelser, ikke skoler der private aktører sitter på toppen og tar ut profit.

Borgerlig prioritet

Stortingsrepresentant Svein Harberg (H) sitter i utdanningskomiteen på Stortinget. Han sier at å gjøre noe med stipendordningen for studenter ved private høyskoler er en prioritet for partiet.

– Det er ikke snakk om en stor kostnad, så det er absolutt noe vi ønsker å få innført med en borgerlig regjering, sier han.

Harberg fremmet, sammen med Venstre og Høyre, en merknad under budsjettforhandlingene i fjor med et likelydende forslag som SBIOs (se faktaboks).

Mette Hanekamhaug (FrP) bekrefter at det er realistisk å få gjennomført forslaget, og mener at de borgerlige partiene er ganske enige på høyere utdannings- og forskningsfeltet.

Hun mener dagens system er urettferdig mot studenter som ikke har mye penger fra før.

– Formålet med utdanningspolitikken må jo være å gi den norske befolkningen mulighet til å ta en best mulig utdanning, uavhen-

gig av sosial og økonomisk status. Da er det viktig og rettferdig at lånebyrden ikke legger hindringer i veien for ens valg, sier hun.

Overkommelig kostnad

Kristin Clemet var utdannings- og forskningsminister under Bondevik 2-regjeringen, og er i dag leder for tanke-smia Civita. Hun tror kostnaden er overkommelig.

– Den eneste grunnen til at Bondevik 2-regjeringen ikke innførte forslaget, var budsjettårsaker. De siste årene har det vært en enorm vekst i budsjettene, så Stoltenberg 2-regjeringen har hatt alle muligheter til å innføre et slikt forslag med både flertallet og økonomien på sin side, sier hun.

Ideologisk motvilje

Kirkebirkeland sier SBIO har fremmet kravet i mange år, og mener responsen fra Kunnskaps-

departementet generelt har vært dårlig.

– Det virker som om de ikke ønsker å høre på oss fordi vi går på en privat høyskole, sier han.

Han får støtte fra Harberg.

– Regjeringens motvilje mot å behandle dette forslaget skyldes en motvilje mot private løsninger, de ideologiske prinsippene ender opp med å gå utover studentene, sier han.

Vil la de private styre selv

Marianne Aasen (Ap), leder for utdanningskomiteen på Stortinget, mener det vil endre privatskolene dersom det offentlige skulle dekke en større andel av studentenes skolepenger.

– Private institusjoner har en helt annen råderett over private midler, de disponerer blant annet fritt over egne eiendommer, og ved å skulle dekke skolepenger

til disse studentene endrer man premissene for de private skolene, sier hun.

Private høyskoler får statsstøtte som de i større grad enn offentlige skoler disponerer fritt innenfor skolesystemet.

Tradisjon for å betale

Aasen påpeker at det i Norge, som i andre land, er tradisjon for selv å betale for å ta utdanningen på private skoler.

– Dette vil føre til økte utgifter, som man må ta fra et annet sted på statsbudsjettet. Vi har andre prioriteringer i utdanningspolitikken, er Aasens konklusjon.

– Ikke langt nok

Harberg har i sine tre år på Stortinget jobbet kontinuerlig for det han mener er likebehandling av private studenter.

– Likebehandling av studenter er et viktig prinsipp for oss. Det skal ikke spille noen rolle hvem som eier skolen du går på, forskjellsbehandlingen går bare utover studentene, sier Harberg og legger til at han dermed ikke syns BI går langt nok i sitt forslag, som ikke inkluderer studenter ved privatskoler eid av andre enn stiftelser.

universitas@universitas.no

Fastholder kritikken mot Atlantis

KVALITETSKONTROLL: Atlantis medisinske høyskole (AMH) får ni måneder på å rette seg etter kritikken og forandre navnet på bachelor i medisin til bachelor i ernæring med fordypning.

«Dette vil være en dramatisk beslutning for oss», skriver AMH i sitt svarbrev til Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT).

Rektor Mohsen Zangani mener det skal være mulig å utvikle bachelor i medisin videre, og påpeker at de fikk godkjent graden av

Kunnskapsdepartementet i 2008.

– Hva kommer dere til å gjøre nå?

– Vi har en plan i forhold til alle punktene NOKUT ber oss om å forbedre, sier Zangani.

Atlantis må forklare hvordan bachelor i medisin er relevant for arbeidslivet og hvordan studentene blir kvalifisert til å snakke med pasienter. De må sette i gang studentklinikken, som i dag står tom, og legge til rette for relevant praktisk trening. Videre må læringsmiljøet

for nettstudentene bedres og studieplaner må gjøres tydeligere.

En bachelor i medisin fra Atlantis gir deg ikke autorisasjon som helsearbeider. Derfor er det svært begrenset hva nyutdannede studenter kan gjøre.

«Studentene har ikke autorisasjon som helsearbeidere, noe som legger begrensninger i hvem de kan behandle. De vil for eksempel ikke ha tilgang til pasientjournaler, og vil der-

med heller ikke kunne vurdere viktige elementer som klinisk tilstand og blodverdier», står det i NOKUTs rapport.

De kan derimot jobbe som naturfagslærer, helserådgiver, trenings- og kostholdsveileder og rådgiver innen bedriftshelsetjeneste, i følge AMHs nettsider.

Anders Rikstad

anders.rikstad@universitas.no

På dypt vann: Selv om flere arealer på NIH står i fare for å havarere, får skolen ingen penger til rehabilitering.

– Burde vært stengt

Norges idrettshøgskole råtner på rot. Skolen står nå i fare for å måtte stenge flere anlegg.

BYGGETRØBBEL

tekst: Anders Ballangrud

foto: Skjalg Bøhmer Vold

Norges idrettshøgskole (NIH) har i lang tid holdt stand mot gamle bygninger og utdaterte anlegg. Skolen mangler betydelige økonomiske midler for å få gjort noe med saken, og står nå i fare for å måtte stenge idrettsanlegg dersom de ikke fornyes. Studentstyreleder ved NIH, Tor-Inge Gloppen, ser alvorlig på situasjonen.

– Flere anlegg burde vært stengt. Dårlige ventilasjonsanlegg, skader i betongsøyler, rustspreng og forvitring av bærebjelker er bare noen av utfordringene skolen står ovenfor. Dessuten har situasjoner oppstått, som at fliser har falt ned fra taket i anlegg tilknyttet svømmehallen. Det er bare flaks at ingen har kommet til skade, og det er bare et tidsspørsmål før noe kan skje, forteller Gloppen.

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen er klar over forholdene på NIH.

– Jeg har vært på idrettshøgskolen, og jeg vet de står overfor store utfordringer når det kom-

mer til bygg og anlegg. Dette er et problem på veldig mange utdanningsinstitusjoner, sier Halvorsen.

Risikerer å måtte stenge

Flere av de tekniske anleggene på skolen er i så dårlig stand at flere er blitt vurdert stengt. Leder av eiendomsavdelingen på skolen, Frode Sagestad, peker på ventilasjonsanleggene som hovedproblemet.

– Ventilasjonsanleggene er utdatert, og helt nødvendig å skifte ut da de står i fare for å havarere. Det er ikke forsvarlig å drive idrett i anleggene uten at ventilasjonen fungerer, og vi risikerer å måtte stenge av arealer om dette ikke gjøres noe med, sier Sagestad.

Han mener arealene blir dårligere med tiden.

– NIH er som en gammel bil. Det blir verre og verre, og dyrere og dyrere å reparere den. Vi har holdt stand lenge, og brukt store summer på bare å holde ventilasjonsanleggene i orden.

Ødelegger studiekvaliteten

Idrettshøgskolen får stadig flere studenter, i tillegg til at arealene

blir leid ut til idrettslag og andre skoler. Pågangen setter anleggene under press, og Sagestad mener at å måtte stenge av anlegg først og fremst vil ramme studentene hardt.

– Å risikere å stenge arealer vil være dramatisk for studentene og studiekvaliteten.

Gloppen stiller seg bak Sagestads uttalelse, og synes det er rart skolen ikke får midler til å rette opp i skadene.

– NIHs samfunnsbidrag er svært viktig i en tid med økende inaktivitet i befolkning, større helsemessige sosiale ulikheter og kraftig økning i livsstilssykdommer. NIHs bidrag til barn, unge og funksjonshemmede i Oslo-regionen er uerstattelig. En rehabilitering av NIHs anlegg er strengt nødvendig for å føre videre satsingen og forskningen på aktiv livsstil og bedring av folkehelsen. Det er merkelig at dette ikke prioriteres i statsbudsjettet, sier Gloppen.

Trenger 650 millioner

Planene for en forbedring av skolen og tilhørende fasiliteter er ferdig budsjettet med en kostnad på over en halv milliard kroner. Budsjettet viser kostnader og løsninger på problemene NIH står ovenfor. Sagestad tror

imidlertid skolen kan se langt etter pengene.

– Totalrehabilitering og noe påbygging er ferdig forprosjektert, med en prislapp på totalt 650 millioner. Vi venter på oppstartsbevilgning i statsbudsjettet. Men det er ingen positive signaler på at vi får bevilgning i statsbudsjettet for 2013.

Halvorsen vil ikke avsløre noe om eventuelle bevilgninger før statsbudsjettet legges frem 8. oktober.

– Når det gjelder statsbudsjettet, kan jeg ikke si noe om det nå, sier statsråden.

anderbal@universitas.no

Lenge siden siste tannsjekk ?

IBSEN TANNKLINIKK

Moderne klinikk sentralt i Oslo sentrum. Her brukes det samme prislister som tannhelsetjenesten på Blinderen (SIO) dvs. 20 % rabatt. Vi utfører alle typer tannbehandling. Akutte pasienter får time på dagen. Tannbleking til kun 2500,-kr Skånsom og effektiv. Du får garantert en positiv opplevelse hos oss !

Ibsen tannklinikk
Pilestredet 17, 0164 Oslo
V/tinghuset, vis a vis Sentrum parkeringshus

Tlf: 222 00 662

info@ibsentannklinikk.no • www.Ibsentannklinikk.no

5 PÅ PLASSEN

Hvordan opplever du forholdene på NIH?

Jon Sundsbø (28)

NIH, master i idrettsvitenskap

Det er generelt dårlig ventilasjon i byggene. Styrkerommet er for varmt og til tider for fullt.

Marie Heitmann (26)

NIH, master i idrettsfysioterapi

Ventilasjonen på skolen er ikke bra. Dessuten er rommene ofte fulle.

Ragnhild Rauk (27)

NIH, master i idrettsfysioterapi

Rommene på skolen er for kalde på vinteren, for varme om sommeren.

Anette Aaeng (24)

NIH, master i idrettsbiomekanikk

Auditoriene har dårlig ventilasjon. Styrkerommet er for lite, alltid for fullt og har dårlig luft.

Maren Odberg Palm (22)

NIH, master i idrettsvitenskap

Dusj- og garderobefasilitetene burde vært bedre. Flere rom er også for små i forhold til antallet studenter.

OMVERDEN

FOTO: CC/LAWRENCE OP

Scorer på internasjonale studenter

RANGERING: Satsing på naturfag, teknologi og en økende studentmobilitet er trender som er felles for verdens beste universiteter. De 100 beste universitetene har hatt en ti prosent økning i internasjonale studenter siden i fjor, ifølge University world news. Det totale antallet internasjonale studenter i

verden har nå passert 4,1 millioner. Massachusetts Institute of Technology, Cambridge University og Harvard University ligger på første-, andre- og tredje plass på Qs liste over de beste universitetene. Ni av topp ti på listen er skoler med fokus på teknologistudier.

FOTO: CC/JEFFERSONDAVIS

Rekordstor søking til irskkurs

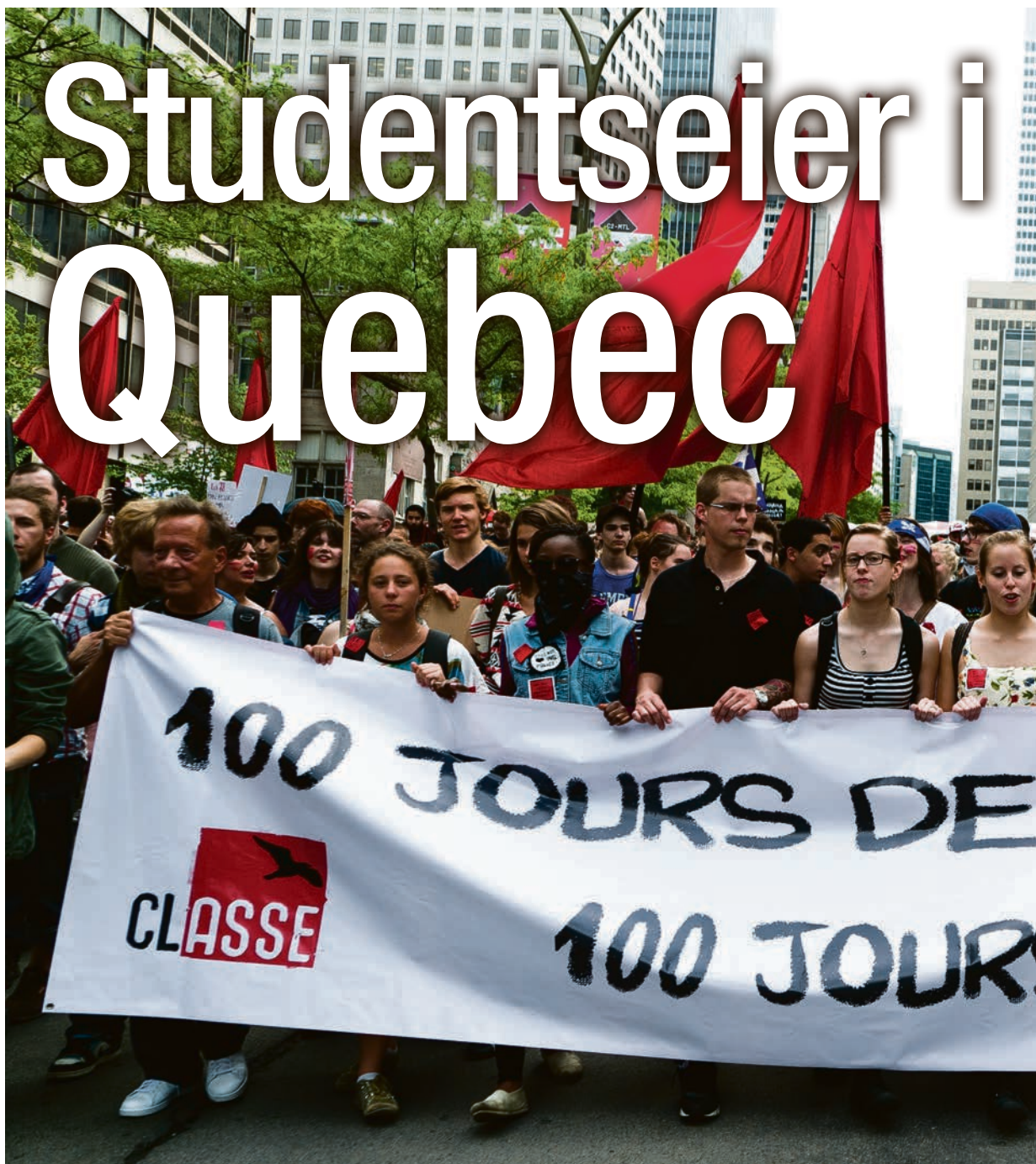
KELTISK: At irsk er lite etterspurt i norsk arbeidsliv, og at svært få har språket som morsmål, stopper ikke norske studenter fra å studere irsk, melder Uniforum. 18 studenter har meldt seg opp til eksamen i kurset Innføring i moderne irsk ved Universitetet i Oslo (UiO) i høst. Kun én gang tidligere i kursets snart hundreårige historie på universitetet har tallet vært like høyt. Irsk er det nasjo-

nale førstespråket i Irland, og alle irer lærer irsk på skolen. Likevel har under tre prosent av befolkningen har språket som morsmål. – At få mennesker snakker irsk samtidig som språket har en veldig gammel og rik litteratur, gjør at mange oppfatter språket som litt mystisk, sier studenten Benjamin Løssfelt til Uniforum.

Øking i skolepenger gir mer ambisiøse studenter

SKOLEPENGES: Øking i skolepenger har ført til at flere studenter søker seg til eliteuniversitetene, melder studentavisa Cherwell. Det kommer fram i en ny undersøkelse gjort av SKOPE, en forskningsenhet ved universitetene Oxford og Cardiff. Bakgrunnen for søknadene er et ønske blant studentene om å få mest mulig utdanningsvaluta for pengene. En av forskerne, professor Hubert Erkl, sier til Cherwell at det er en klar sammenheng mellom økningen i skolepenger og studentenes bevissthet rundt investering i tid og penger.

Studentseier i Quebec

Langstreik: Studenter markerte tidligere i vår at de hadde streiket i 100 dager. Nå krones kampen med seier.

Den nyvalgte delstatspresidenten i Quebec lover å fryse studieavgiften. Det er en stor seier for de streikende studentene.

CANADA

tekst: Axel Geard Nygaard

I vår mønstret studenter i Quebec store demonstrasjoner mot Jean Charests regjering og planene om å øke studieavgiften i den kanadiske delstaten med 82 prosent. Studentene har siden februar i år streiket på grunn av den foreslåtte avgiftsøkningen. Da det fjerde september ble holdt valg gikk den sittende regjeringa på et sviende nederlag.

Presidentskifte

Påtroppende delstatspresident Pauline Marois, fra separatistpartiet Parti Québécois, lover å fryse studieavgiften. Dermed kan studentene juble.

Philip Resnick, professor i statsvitenskap ved University of British Columbia, mener studentenes innflytelse har vært viktige for valgresultatet.

– De var med på å svekke populariteten til Liberal-regjeringa og kan ha medvirket til det personlige nederlaget til den avtroppende delstatspresidenten Jean Charest.

Charest har nå bestemt seg for å gi seg i politikken etter

det ydmykende nederlaget i sitt eget distrikt, melder avisa The Guardian.

Omstridt lov

Den avtroppende delstatspresidenten gjorde seg svært upopulær da hans regjering i mai innførte en lov kalt «Bill 78», som begrenset forsamlingsretten og dermed vanskeliggjorde demonstrasjoner.

Loven påla markeringer med mer en 50 deltakere å gi informasjon om tidspunkt, startsted og rute for demonstrasjonen til politiet på forhånd.

– Loven var klossete og antakelig medvirkende til å forlenge bølgen av demonstrasjoner, mener Resnick.

Den nye mindretallsregjeringa har lovet å fjerne den kontroversielle loven, selv om de i følge Resnick kan mangle parlamentarisk flertall til å gjøre det.

Han mener at studentene fikk økt støtte på grunn av loven.

– Bare en minoritet støttet studentenes basiskrav. Det var flere som var motstandere av «Bill 78» og dens hensynsløst strenge framtoning.

Kritisk til streiken

Ikke alle har vært positive til den langvarige streiken og de til tider voldsomme demonstrasjonene.

Professor i statsvitenskap ved Université de Montréal, Henry

Milner, har skrevet flere kritiske innlegg om studentstreiken i det kanadiske tidsskriftet Inroads. Han mener det er problematisk at studentbevegelsen teg-

ner et bilde av seg selv som forkjempere for demokrati, i stedet for en interesseorganisasjon.

Milner mener at «Bill 78» ga demonstrantene påskudd til å si at de forsvarte frihet og menneskerettigheter, og ikke sine egne interesser.

– Den var dårlig presentert og ordlagt av regjeringa.

«Bare en minoritet støttet studentenes basiskrav.»

Philip Resnick, professor i statsvitenskap ved University of British Columbia

FOTO: DAVID VILDER

Den ga studenter mulighet til å vinne støtte utenfor Quebec, sier Milner til Universitas.

Trenger pengene

Heller ikke alle studentene har sluttet opp om streiken. Sophie Richard er til vanlig student ved Université Laval i Quebec by, men er nå på utveksling i Norge.

– Jeg var imot streiken fordi avgiftene ikke er så høye, sier hun.

Hun forteller at de trenger pengene til nytt studiemateriale og personale.

– Bøkene vi bruker er veldig gamle, og vi mangler lærere. Det er vi nødt til å betale for. Og selv om avgiftene går opp, er de fortsatt de laveste i Canada.

På spørsmål om streiken var verdt strevet, er Richards usikker.

– Jeg tror heller ikke at det vil hindre avgiftene i å gå opp. Vi er nødt til å betale på en eller annen måte. Den nye delstatspresidenten har ikke fortalt oss hvor hun skal skaffe pengene til å betale for høyere utdanning, sier hun.

Ikke over

Professor Henry Milner tror at de fleste studentene er fornøyd, men at de radikale ville ha foretrukket at kampen fortsatte. Han tror uansett ikke at avgiftsfrysningen kommer til å vare.

– Den vil være midlertidig, så denne saken vil uten tvil komme tilbake.

axelgn@universitas.no

Studentdemonstrasjonene i Quebec

- Inntil valget 4. september ble delstaten styrt av Jean Charest fra partiet Parti libéral du Québec.
- Fra 13. februar til 7. september har enkelte studentorganisasjoner streiket som en protest mot Charests forslag om økte studieavgifter.
- 18. mai innførte regjeringa den meget kontroversielle loven «Bill 78», som har begrenset studentenes mulighet til å demonstrere.
- Den nye regjeringa er ledet av Pauline Marois fra separatistpartiet Parti Québécois.
- Hun har lovet at det ikke skal bli noen økning av studieavgiften det neste året, i tillegg til å trekke tilbake «Bill 78».

UNIVERSITAS NR. 18, 2012

FOTO: DAVELAWRENCE8 / CC

Mest penger: Presidentkandidat Mitt Romney får mest støtte i den amerikanske valgkampen, spesielt fra såkalte Super-PACs.

Super-PACman

Få har så mye makt i den amerikanske presidentvalgkampen som grupper uten en utalt kandidat.

EKSPERT-INTERVJUET

tekst: Ida Madsen Hestman

Historiker: Hallvard Notaker

– De siste tiårene har som regel republikanerne hatt mest penger til å drive valgkamp, men det har jevnet seg litt ut, særlig med Barack Obama, sier historiker Hallvard Notaker ved Universitetet i Oslo.

Men også i år er det republikanerne med presidentkandidat Mitt Romney som har mest penger, i alle fall om man regner med støtte fra grupper som ikke er en formell del av kandidatens egen organisasjon.

– Det virker som gruppene og kandidaten forstår hverandre ganske godt likevel, ler Notaker.

Notaker snakker om Super-PACs, organiserte grupper som opererer som frittstående kampanjeorganisasjoner (PAC står for Political Action Committee, journ. anm.). De har mye færre begrensninger – til sin fordel.

– Da kan de være litt mer dirty, for kandidaten trenger ikke stå inne for det de gjør, sier Notaker.

Mange smutthull

Notaker mener innflytelsen penger har i amerikanske valgkamper har vokst de siste årene.

– I USA har det siden 70-tallet vært en maksgrense for hvor mye man kan gi til en kandidat, slik at valgkampene som drives av kandidaten selv, skulle være begrenset. Folk med mye penger skulle ikke kunne ha mulighet til å kjøpe valgkamper til kandidater. Men selvsagt er det en masse smutthull, sier han.

Fram til midten av 2000-tallet kunne for eksempel store fagforeninger, bedrifter, og personer gi så mye de ville til partiet en kandidat tilhørte.

– Da kunne man gi makssummen til kandidaten man støttet, og resten til partiorganisasjonen, såkalt «soft money». Så ble også dette forbudt.

Frihet til å bruke penger

Men det finnes flere smutthull. Notaker utdypet:

– Alle reguleringene med maksgrenser for bidrag står fort-

satt, men i 2010 bestemte amerikansk høyesterett at det bryter med ytringsfriheten å begrense pengebruken til grupper som opererer for seg selv, og ikke direkte jobber med politiske kandidater.

Premisset var at slike uavhengige grupper ikke kunne koordinere dette med den aktuelle kandidaten de ville støtte.

– Dette er altså det nye smutthullet der «super-PACene» hører til, forteller Notaker.

De har allerede drevet valgkamp for flere hundre millioner kroner.

Sterke pressgrupper

Å få støtte fra uavhengige interessegrupper gir ikke bare penger i kassa. Det har også mye å si for omdømmebygging. Grupper som «National Rifle Association» og «American Conservative Union» har en hobby som stadig blir mer vanlig: De rangerer kandidater.

– Dette er en utbredt metode blant pressgruppene. Da får du innflytelse over kandidaten, i tillegg til at det er en medievennlig måte å få ut budskapet sitt på. Å få folk til å skrive under på «pledges» har også blitt et fast innslag i valgkampene, sier Notaker.

Valgkampene drives av logikk som er bestemt av mediene og passer med de løftene og erklæringene som kandidatene har gitt til ulike interessegrupper.

– Det er rom for å si at visse grupper er særlig relevante for den mediedrevne valgkampen som har utviklet seg de siste 30–40 årene, konkluderer Notaker.

universitas@universitas.no

debattredaktør: **Thorbjørn K. Borlaug**
t.k.borlaug@universitas.no 413 13 690

Kronikk: **3500 tegn**

Leserinlegg: **maks 2000 tegn**

Replikk: **800 tegn**

Sendes til: **universitas@universitas.no**

Frist: **fredag klokka 15**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Falsk brann i SiO-boliger

«Hvis det bare hadde vært lettere å avstille alarmen selv hadde dette problemet vært unngått. **Chris Klemmetvold**

«Eller bedre avtrekk på kjøkenet så slapp man være redd for at alarmen skal gå hver gang man har litt smør i panna.. **Camilla Johannessen**

«Ellers så burde SiO ha obligatorisk matlagingskurs for studentene. Er nok av idioter som ikke vet hvordan man håndterer en komfyr eller vet hvor lenge risen skal koke. Pizza? Nyttér ikke. **William Sæbø**

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Rykker ut til glemte pizzaer»

Rettspsykiatri som fag?

«Intet nytt i at Grøndahl opptør som forsvarer for psykiatriens maktposisjon. Mye av hans «kritikk» er sjelden mer enn avledningsmanøvre. Dette problemet oppstår når man overlater mikrofonstativene til dem som sitter i maktposisjoner. For alle andre er det åpenbart

at problemet ikke er begrenset til rettspsykiatrien og de stakars rettspsykiaternes dårlige arbeidsforhold (f.eks. at de ikke har sitt eget forskningsinstitutt).

Problemet er psykiatrien i seg selv, både som fag-/ forskningsfelt «vitenskap» og praksis. Som «vitenskap» har ikke psykiatrien mer legitimitet enn frenologi og andre beslektede «fagfelt».

Anti-psykiatri

Hentet fra debatten til kultursaken «Vil ha eget rettspsykiatri-fag»

Nattens helter

«Utruleg herleg prosjekt! Veldig kult, veldig kult. Drikkepresset er enormt, sjølv om det er mykje mindre enn på ungdomsskulen og på videregående. Men kvar er lenkja til blogane... **Frode**

«Takk for det. Har det ganske gøy med prosjektet selv. Må innrømme at jeg gruer meg til den strikkhoppinga... **Michelle Buer**

Hentet fra debatten til reportasjen «Med usløret blikk»

Anti-psykiatri

LESERNES MELDINGER

Send sms til 925 68 716

«Jeg savner tida før twitter, jeg. Da klarte jeg i alle fall konsentrere meg. **Forever lost**

«Til Snartferdig: du er bare bitter!! Dessuten, uten kjørestepar er det ingen på byen å splitte opp... ;) **Anonym**

«Hva faen er greia med at dere sjekker reisekortet HVER. JÆVLA. GANG. dere går på trikken? **Hater kollektivtransport**

«Jada, leiligheten din er fin og den var helt sikkert dyr men badet ditt lukter rart. **Psyko 23**

«Til hvorfor det lukter myddmiddel med sitron i kjellern på SV, er ikke det digg, **Anonym**

«Idrettsgutta på HiOA drikker så sykt mye. Samfundet må jo elske de **lærerstudentina**

«Til neste universitas skal jeg skrive en sykt land melding å se om den kommer på trykk! Hehehe **Anonym**

«Uten bunnpris hadde jeg bare spist kebab til middag **PHS**

«Gratulerer med dagen jesper! **Stor koz fra ida**

«Nå begynner jeg å bli lei av bøkene. Flere som lengter etter eksamensstengte lesesaler? **§-lei**

«Jeg er dritt lei av upersonlige «ass-to-face» passeringer i auditorirekkene. Gå «face-to-face» for svingende! Vi er mennesker, ikke bikkjer! **REKKESEKser**

«Til alle dere med nevrotisk angst for mennesker og deres lyder – ikke gå på lesesalen. Du blir bare mer stressa her-slutt og hysj på oss, du bruker når du lager hysjlyd. **Vaffeljentene**

«Eg ha bodla så kådlig pao broki, mi, men ingen sende meg tvåga! Kan det være dialekten? **xirp**

«Din melding her. **Red**

Studenter, en ressurs

KRONIKK

Solveig Maria Figenschou, nestleder i Studentparlamentet ved UiO

«Føler du deg som en del av fagmiljøet på studiet ditt?» Dette spørsmålet svarte en av fire studenter ved Universitetet i Oslo «i liten grad» eller «i meget liten grad» på. I vår undersøkte nemlig TNS Gallup læringsmiljøene ved syv norske læresteder. Som Universitas skrev om, har UiO de fagmiljøene som oppleves som minst inkluderende.

Nå sier jo 29 prosent av studentene at de i stor eller meget stor grad føler seg som en del av fagmiljøet sitt. Det er veldig bra, men jeg tror mange av disse har klart å inkludere seg selv. Jeg ser han for meg (det er som regel en gutt, men ikke alltid): Han som stiller kritiske spørsmål på forelesninger for 250 studenter, er aktiv i programutvalget, skriver innlegg i studenttidsskrifter, arrangerer debatter, og selvsagt blir oppmuntret av underviserne hele veien.

De fleste er ikke sånn. 43 prosent av UiO-studentene svarte at de kun «i noen grad» følte seg inkludert. Og hvorfor skulle de være det? Er det egentlig noe essensielt ved utdanningene på UiO som fordrer at du skal engasjere deg utover pensum? I mange av UiOs undervisningsemner, skal du kun levere fra deg én obligatorisk oppgave (hvor eneste krav er å bestå) før eksamen, i andre er faktisk eksamen det eneste arbeidet studenten leverer fra seg for vurdering fra en fagperson. Og ikke engang her får studenten en tilbakemelding, hun får kun en karakter, et tall som rangerer henne. Hvorfor skal hun da gidde å fordype seg i fagdiskusjoner eller dukke opp på «Frokost med Bernt», «Akademisk vorspiel» eller fagseminarer som arrangeres på instituttet?

Problemet er at finansieringssystemet innen høyere utdanning premierer skolene som får studentene raskt igjennom studieløpet. Det er ikke akkurat et kvalitetskrav. Men det må finnes tiltak som studentene kan kreve, og som gir de produserte studiepoengene et innhold vi liker. Hvis vi

ønsker oss 1) et forskermiljø som viser frem det de får til, går inn i diskusjoner med studenter og viser at man er interessert i å få synspunkter og spørsmål, og 2) studenter som tar aktiv del i et slikt miljø, må det jo gå an å møtes på midten.

På Universitetet i Leeds har de noe de kaller «Students as scholars». Det går ut på at bachelorstudenter får utdelt en mentor, en doktorgradsstipendiat som melder seg frivillig til å veilede BA-studenten og diskutere ideer, bygge opp faglig selvtilitt og vise frem fordelene ved å ta del i forskningsmiljøet. Studentene mener de får en dypere forståelse for hva akademisk forskning kan være, mens mentorene får trent sine pedagogiske evner, og blitt gjort mer bevisste på hvordan de presenterer forskning. Det aktuelle fakultetet mener at programmet har gjort fagmiljøene som mer åpne – og sikkert mye mer spennende. Hele poenget er at studenter skal bli selvstendige og ansvarlige forskere og tenkere, og med store deler av fagmiljøet involvert i prosjekt «akademiske

studenter», er det mye mer naturlig for BA-studentene å delta på seminarer og bidra i fagdebattene. I Leeds ser de altså på studentene som ressurser. Enn det!

Bacheloroppgaven, også for humaniora og samfunnsfag, bør inneholde egen forskning. Jeg tror vi har mye mer å bidra med i arbeidslivet med et sånt arbeid på CV-en, enn med teoretiske analyser som kun bygger på andres forskning. Og hvorfor må innføringsemner være så teoribaserte? Hvem har sagt at man lærer best av å applisere empiri på teori, og ikke omvendt? Foreleserne bør få vise frem sin egen forskning i emnene de underviser i, selv om det ikke går direkte på pensum. Og bruk studentene. Det bør ikke være så fjernt å invitere flere studenter – unge mennesker som i utgangspunktet er interessert i faget – til å hjelpe til i forskning. Sa noen frafall? Å få være inkludert og oppleve hva faget ditt kan bidra med, må jo være prima for de som synes studiene handler mest om å gulpe opp pensum. Og så må vi vise frem det studentene finner ut! Masterbloggen.no presenterer gode masteroppgaver fra alle fag. Her har altså studentene bretta opp ermene selv. En kreativitet og handlekraft som UiO bør beundre!

fem prosent av alle internasjonale studenter i SiO. Dette er likt reglementet som var før 2011.

40 prosent av leietakerne i studentboligene er internasjonale studenter. Utdanningsinstitusjonene satser på internasjonalisering, og antall internasjonale studenter øker kraftig. Velferdstinget ønsker at det fortsatt skal finnes studentboliger for internasjonale studenter. Det vi derimot ikke ønsker er at hele dette ansvaret skal legges på SiO – altså oss studenter. Skal SiO klare å tilby bolig til de som trenger det, norske og internasjonale studenter, må de som forventer studentboliger til sine studenter også ta sitt ansvar. Studentboliger er et spleiselag, og en viktig del av samskipnadens tilbud. Når avtaler om fristasjonsmidler fra lærestedene og samskipnadens tilbud til studentene skal forhandles, må studentboliger vektes høyt, i takt med den økte etterspørselen. Velferdstinget ønsker ikke at studieinstitusjonene skal frasi seg ansvar fordi studentsamskipnaden har tatt det. Vedtaket i Velferdstinget er et klart signal til studieinstitusjonene om at de må ta mer ansvar for økt internasjonalisering.

Boliggarantien

BOLIGPOLITIKK

Birgit Røkkum Skarstein, leder for Velferdstignet i Oslo og Akershus

Alle har fått det med seg: Vi har for få studentboliger i Oslo. Velferdstinget diskuterte derfor på sitt møte i august hvordan man mest rettferdig kan fordele de alt for få studentboligene i studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Blant annet ble maks botid, studieprogresjon, hvilke botyper som skal bygges og statlig og kommunalt ansvar diskutert.

En av debattene omhandlet den såkalte boliggarantien for internasjonale studenter. Universitas' oppslag i etterkant kan misoppfattes. Velferdstinget innstilte til hovedstyret i SiO på å beholde boliggarantien for internasjonale studenter som studerer ved institusjoner som har avtale med studentsamskipnaden. Det man derimot endret var å innstille på å fjerne garantien for internasjonale studenter fra institusjoner som ikke har inngått en slik avtale, det vil si omtrent

Vil bli universitet: – Universitetsambisjonen er ikke et symptom på mindreverdigthetskompleks, skriver ledelsen ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

ARKIVFOTO: HELLE GANNESTAD / UNIVERSITAS

Vi blir et universitet med en annen profil enn de klassiske breddeuniversitetene og de nye universitetene.

Ny viten og ny praksis

KRONIKK

Kari Toverud Jensen, rektor ved HiOA og
Ann Elisabeth Wedø, direktør ved HiOA

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) er Norges tredje største utdanningsinstitusjon målt etter antall studenter. Bare UiO og NTNU er større. Det kreves fem mastergradsutdanninger og fire doktorgradsutdanninger for å bli et universitet. Vi har om lag 30 mastergradsutdanninger, og før helgen akkrediterte styret i NOKUT vårt femte doktorgradsstudium.

Styret ved HiOA vedtok for få uker siden ny strategisk plan, Strategi 2020 med visjonen «Ny viten, ny praksis». Kvalitet og relevans er sterkt vektlagt. Høgskolens hovedprofil skal videreføres og styrkes. Profesjonsutdanninger og profesjonsrelevant forskning tett på praksisfeltet, som bidrar til framtidig velferd og verdiskaping skal kjennetegne vår aktivitet. Vi vil prioritere framtidig vekst i utdanningskapasiteten innenfor områder som særlig vil mangle kvalifisert arbeidskraft i de neste 10–20 årene; økonomi og ledelse, helse- og sosialtjenester, barnehage, skole og ingeniørfag.

Strategi 2020 bør være interessant lesning for alle som er glødende opptatt av høyere utdannings- og forskningspolitikk. Med utgangspunkt i etablert kunnskap og tradisjon, utvikler vi ny viten som skal bidra til å videreutvikle og etablere ny praksis. Vi utdanner til yrker som fysioterapeut, yrkesfaglærer, byggingeniør, sosionom og siviløkonom. Som den eneste i Norge tilbyr vi helhetlige løp for de som eksempelvis ønsker å utdanne seg til å bli sosionom (bachelor), og som vil spesialisere seg videre gjennom master og doktorgrad (sosialt arbeid og sosial politikk). Vi forsker på konkrete problemstillinger i, om og for praksisfeltet.

Dette er eksempler på det vi mener med å utvikle helhetlige utdanningsløp. Sterke forskningsmiljøer som kommer studentene til gode gjennom forskningsbasert utdanning, skal sammen med god samhandling med praksisfeltene, gjøre at vi utvikler og utveksler relevant kunnskap.

Så hvorfor ønsker vi å bli universitet? Universitetsambisjonen gjør at vi hver dag, i alt vi gjør, har fokus på kvalitet i alle ledd. I utdanning, forskning og utviklingsarbeid, i innovasjon, formidling, og administrasjon. Vi søker om endring av institusjonskategori når vi mener at vi kvalitetsmessig er på det nivået vi bør

være for å bli og være et godt universitet. Det skal ikke gå på bekostning av vår praksisnærhet. Derfor blir vi et universitet med en annen profil enn de klassiske breddeuniversitetene og de nye universitetene.

Universitetsambisjonen er ikke et symptom på mindreverdigthetskompleks slik studentparlamentslederen skriver i sin kronikk i denne avisen 12. august. Universitetsstatus gir større faglig autonomi, det vi si at vi selv kan etablere mastergrads- og doktorgradsutdanninger. Universitetsstatus gir høyere anerkjennelse nasjonalt og internasjonalt og gjør oss til en mer attraktiv samarbeidspartner innenfor utdannings- og forskningssamarbeid.

Studentparlamentet deler våre ønsker om det beste for HiOA. Vi er glade for at parlamentet ønsker og vil bidra i realiseringen av Strategi 2020. Vi forstår

at studentene er bekymret for økonomien. Våre ambisjoner vil kreve prioriteringer og effektiv ressursbruk. Men sannsynligvis vil det også bidra til at vi øker våre eksterne inntekter gjennom økt forskningsaktivitet og samarbeid nasjonalt og internasjonalt.

Strategi 2020 viser veien videre. Den skal vi gå sammen med studentene. Målet er god kvalitet og relevans i utdanning og forskning, tett på praksis. Alt i tråd med vår nye visjon: Ny viten, ny praksis.

«Studentparlamentet deler våre ønsker om det beste for HiOA.»

kulturredaktør: **Guro Havro Bjørnstad**
gurohb@universitas.no 994 74 582

reportasjeredaktør: **Agnes Klem**
agnes.klem@universitas.no 952 20 554

KULTUR

Forskarar overdriv eiga forskning

FORSKING: Spektakulære forskingsoverskrifter er ofte forskarane si eiga skuld, melder forskning.no. Det er ikkje berre mediene som tar nye, kanskje uferdige, forskingsresultat og lagar tabloide overskrifter av det. Ei ny studie viser at forskarane sjølv legg opp til

det i artiklane sine. Franske forskarar sjekka 70 vitskapelege studie, der nesten halvparten av dei overdreiv resultata allereie i samandraget av artikkelen, i forskaren sin eigen ingress.

Tusen nøkler: Vil du ha tilgang til alle leilighetene i Oslo? Skaff deg jobb bak disken på Deli de Luca.

Akkurat nå ligger det over 40 nøkler til forskjellige Oslo-hjem i din lokale kiosk.

NØKKELKULTUR

tekst: **Kaja Storøsten**

foto: **Patrick da Silva Sæther**

Rana Shahzad peker på en boks stappfull av papirposer med nøkler som ligger oppå disken, så tilgjengelig at det bare er å strekke ut hånden og ta dem med seg.

– Den pleier ofte å være bak disken, men når det er rushtid og det er mange som henter nøkler, står den der så de kan finne dem selv, sier Rana, som er daglig leder på Deli de Luca på St. Hanshaugen.

Du kjenner kanskje til det. Det bor flere i din leilighet enn dere har nøkler. For at alle i kollektivet

skal komme inn, må dere legge ut nøkkelen.

Maria Fosse er godt kjent med å bruke den nærmeste kiosken, i dette tilfellet Deli de Lucaen på hjørnet, som nøkkelholder.

– Rett etter sommeren la jeg nøkkelen min på Deli de Luca hver dag i to uker, sier 25-åringen.

– Jeg hadde venner som bodde hos meg, og så hadde jeg bare en nøkkel. Da la jeg den der. Det var enklere med logistikken da den var lett tilgjengelig, sier hun.

Nøkkelvokteren

Rana Shahzad mener de er den Deli de Lucaen med størst «nøkkeltrafikk».

– Det har ligget opptil 50–100 nøkler her. Det kommer rundt 40 mennesker hver dag og legger fra seg nøkkelen, sier han.

– Hvem er det som kommer innom med nøkler?

– Det er mest studenter som kommer.

– Har alle Deli de Lucaer i Oslo egne bokser til nøkler?

– Det er ikke noe system på det, og det er frivillig. Noen velger å ikke ha det. Det kommer an på hver enkel butikk.

På en annen Deli de Luca i Bogstadveien meddeler svenske Aleksandra Håstvedt at de har rundt 20 nøkler liggende i en boks under disken.

– Det kommer i alle fall rundt ti stykker og legger fra seg nøkkelen her hver dag, sier hun.

Handler om tillit

Dag Wollebæk, forsker ved Institutt for samfunnsforskning, mener at nøkkelfenomenet er en særnorsk tendens.

– Jeg tror ikke det er så veldig mange samfunn man kunne gjort dette i. Det er jo fremmede mennesker som sitter og passer på nøklene til leiligheter. Tendensen en har til å stole på fremmede mennesker er høyere i Norden enn noe annet sted i verden, sier han.

Han mener at nøkkelkulturen er et godt symbol på at Norge er et høytillitssamfunn.

– Dette med nøkler er et veldig godt eksempel på det. Men det eksisterer mange andre eksempler på dette også. Et av dem er at når man drar for å handle ved på Smart club, så kjører man bi-

len inn og forsyner seg med den veden man vil ha og legger det i bagasjerommet. Når man er ferdig oppsøker man en person som spør hvor mange poser du har i bagasjerommet, og stoler på at du da oppgir riktig sum. Dette er jo også besparende for bedriftene, fordi at de slipper å bruke ressurser på kontroll. Denne reduksjonen i kostnader er kun mulig i et høytillitssamfunn, sier han.

– Hvorfor tror du vi har så høy tillit til hverandre i Norge?

– Det er en lang historie, men for å ta kortversjonen, så handler det om at vi har et samfunn der vi har relativt små forskjeller. Vi har en stor grad av trygghet, og vi har en fredelig politisk historie. I tillegg har vi et høyt velstandsnivå. Summen av disse tingene gjør også at det er mindre kostbart for

UiO skryt på seg miljøvenleg drift

MILJØ: Eit av måla i UiOs Strategi 2020 er at universitetet gjennom både forskning, utdanning og drift skal etablera seg som eit såkalla grønt universitet. Universitetet i Oslo meldte nyleg at dei i løpet av dei to siste åra nesten har dobla scoren på sin eigenlaga rangering over universitet sin miljøinnsats, der bakgrunns-materialet for rangeringa seier at UiO

brukar straum frå fornybare energikilder. Teknisk direktør Per Erik Syvertsen bekreftar derimot at UiO ikkje kjøper opprinnelsesgarantert straum (fornybar elektrisitet journ. anm), skriv universitetsavisa.no. Dermed er opphavet til straumen uklart, og ein kan slå tvil om UiO vert driven miljøvenleg.

Utdanning lønnar seg dårligst i Norge

UTDANNING: Den siste rapporten frå OECD, «Education at a glance 2012», viser at Noreg er eit av landa der utdanningsgruppene får minst igjen økonomisk for å ha høgare utdanning. Det skriv forskerforbundet.no. Rapporten viser at personar med vidaregåande skule har større avkastning for utdanning enn dei med høgare utdanning.

– Norge er det landet i OECD-området der det lønnar seg minst for ein person å ta høgare utdanning. Den negative lønnsutviklinga for utdanningsgruppene i Noreg er ein trussel mot utvikling av eit kunnskapsbasert arbeids- og næringsliv samt framtidig verdiskaping, seier Bjarne Hodne, leiar i Forskarforbundet, til nettsida.

Upersonlige naboer: Har Deli de Luca blitt den hyggelig naboen som alltid er hjemme?

Har vi mistet den gode naboen?

Du bor i en bygård med over 50 naboer, men likevel går du ned alle etasjene, ut på gaten og rundt hjørnet til den nærmeste kiosken med husnøkkelen din. Er det slik at den lokale kiosken har tatt over rollen som den hyggelige naboen som alltid er hjemme? Er forholdet til våre naboer blitt så upersonlig at det er begrenset til et kort smil i gangene?

Samfunnsgeograf og forsker ved institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Ingar Brattbakk, mener den største grunnen til Oslo-boeres minimale innblanding i naboenes liv skyldes høy utskiftning og nye innflyttere.

– I deler av indre Oslo er det høy gjennomtrekk og stor utskiftning av folk, så man rekker ikke å få et personlig forhold til naboen, sier han.

Maria Fosse påpeker at det er lettere å bruke Deli de Luca, for de er alltid «hjemme».

– Naboer er ikke alltid hjemme. Deli de Luca er døgnåpent og det virker ikke som om de har noe problem med at man legger nøklene sine der. En chill og enkel måte, sier hun.

Brattbakk mener at det er en tendens at vi var mer personlige med naboene våre før. Han legger også til at bygårder som oftest ikke er lagt opp til sosial kontakt.

– Hvis det ikke legges til rette for at det skal oppnås kontakt i bygårder, så kan det være vanskelig å få til det sosiale. Når man for eksempel har en privat balkong blir det ofte ikke det store fellesskapet, forteller han.

kulturredaksjonen@universitas.no

oss å vise andre tillit. Fallhøyden er mindre, avstanden er mindre, og det gjør at det er lettere å stole på hverandre, sier Wollebæk.

I «trygge» hender
Som mange unge i Oslo, mener Fosse at det ikke er uvanlig å legge nøkkelen sin på nærkiosken.

– Er du ikke redd for at noen skal spore deg opp, misbruke nøkkelen din og bryte seg inn i leiligheten din?

– Nei, egentlig ikke. Kanskje jeg mangler litt ansvarsfølelse, sier Fosse.

Rana Shazhad mener derimot at det ikke er ansvarlig å legge

nøkkelen sin på Deli de Luca.

– Det er ikke trygt. Boksen står fremme i rushtiden fordi vi ikke

har tid til å finne nøkler for folk selv. I tillegg tar vi ikke ansvar for nøklene.

– Så du ville aldri lagt nøkler her selv?

– Jeg ville i alle fall prøvd å unngå å legge nøklene mine her, fordi de ligger oppe og er tilgjengelig. Det har aldri skjedd at

det har vært noen klage på tapt nøkkel, men vi informerer kun-

«Det er ikke trygt å legge nøkkelen sin her.»

Rana Shazhad, daglig leder ved St. Hanshaugen Deli de Luca

den om at det holder med fornavn og ikke adresse og etternavn – på den måten er det litt tryggere.

Naive nordmenn?

Wollebæk mener at et samfunn tjener på at beboerne har høy tillit til hverandre. Han synes ikke nordmenn er naive som lar så mange nøkler ligge i hendene til en fremmed,

– Det er jo den andre siden av saken, og noe mange er opptatt av, spesielt etter 22. juli. Nå har vi fått noe i fleisen, og vi spør oss da om vi kanskje har vært for åpne, og kanskje litt naive, sier han, og legger til:

– Men i det store bildet og det lange løp så er det mye mer å tjene på at vi har høy tillit til hverandre. Det har med muligheten til å få ting til i fellesskap og ved å samar-

beide, og at en har en mye større bevegelsesfrihet. Det er veldig viktig både for folks livskvalitet og for å ha et velfungerende samfunn, sier han.

På spørsmål om hvilke faktorer som spiller inn i tillitsstrukturen, mener Wollebæk at utdanning er avgjørende.

– Folk med høy utdanning stoler mer på andre mennesker enn det folk med lite utdanning gjør, sier han.

– Hva er grunnen til det?

– Det er mange grunner til det, men det handler mest om at utdanning utvider den sosiale horisonten. Man får mer kunnskap om andre mennesker og et bredere spekter av erfaringer med at andre er til å stole på.

kulturredaksjonen@universitas.no

«Ansvarsløs»: Maria Fosse har lagt nøkkelen sin i kiosken hver dag i to uker.

Rasmus på cyber-loffen

Rasmus Fleischer mener The pirate bay tilhører 00-tallet, og at vi befinner oss i en tid der storaktørene får stadig mer kontroll over internett.

Skummel tid i vente: Rasmus Fleischer mener at for mye makt samles hos Google, Spotify, Facebook og Apple. – Det får store politiske konsekvenser, sier han.

INTERNETT

tekst: Ida Madsen Hestman

foto: Patrick Da Silva Sæther

– Tendensen er i retning Google, Spotify, Facebook og Apple. Mye makt samles hos disse, og det får store politiske konsekvenser. Den staten som har disse aktørene hos seg får mye makt over verden, mener Rasmus Fleischer.

Fleischer er en svensk historiker og samfunnsdebattant, men er kanskje mest kjent for å være talsperson for den svenske interesseorganisasjonen Piratbyrå, som var en av aktørene bak den mye omtalte fildelingsnettsiden The pirate bay.

Få styrer mye

Han mener at Pirate bay tilhører fortiden, og at vi nå er inne i en ny internett-tid. Ifølge Fleischer har

vi falt tilbake i en type kulturkonsumpsjon som er styrt av et lite antall store aktører, som styrer hva vi som brukere skal klikke på.

– Nå prater jeg både om plate-, film-, bok-, og internettindustrien. Jeg synes vi skal våge å være mer pessimistiske, og erkjenne at vi kunne gjort det mye bedre på den fronten. Det er rett og slett for brukertilpasset, sier Fleischer og utdyper:

– I stedet for å bygge opp nettverk selv, så legger man ut innholdet sitt på Youtube i stedet. Youtube er så brukervennlig at det er veldig lett å spre informasjon. Men da gir man også opp kontrollen over det man legger ut.

Internett-monopolet

Fleischer mener at det er nettopp i den retningen internett har beveget seg de siste fem årene. Det ser med andre ord ut som vi har en

monopoliseringsframvekst i vente. Konsekvensene kan bli mange dersom «internett-imperialistene» fortsetter å ekspandere.

– Overvåkingen foregår i en skala som er vanskelig å forestille seg, sier Fleischer oppgitt.

Han nevner Spotify som en av aktørene som i dag har status som en nesten eneveldig «tjukkas».

– Det interessante er at Spotify er vellykket som fildelingsnettverk. Du får umiddelbar tilgang til mye kultur uten å måtte betale for hver eneste låt. De begynte med å presentere seg som et slags oppgjør mot fildelingsindustrien, sier Fleischer.

Men så tok plateindustrien kontrollen over Spotify, og dytter nå frem de store artistene som de har kontrakter med, samtidig som de gjør det vanskelig for de små.

– Det er en algoritme som man ikke har noen kontroll over, mener Fleischer.

«Overvåkingen foregår i en skala som er vanskelig å forestille seg.»

Rasmus Fleischer, Pirate bay-grunnlegger

– Ta del selv

Det kan være vanskelig å vite hvilke motiv som egentlig ligger bak det å anbefale en låt, eller «related artist» på Spotify, eller hvilke interesser som ligger i «de som kjøpte denne boka, kjøpte også denne».

– Vi må bort fra disse sentrale modellene og skape muligheter for flere nisjer, mener Fleischer, og påpeker at en som internett-bruker må delta mer aktivt selv.

– Når alle samles på ulike sider, kan man finne forbruksmønstre. Disse kan igjen skape en veldig forutsigbar verden. Vi trenger mer uforutsigbarhet. Det krever at vi blir litt bedre på det her, vi trenger det uventede. Vi har ikke behov for de som bare vil ha opp aksjekursene sine, sier han.

kulturredaksjonen@universitas.no

Dette skjer på

Det Norske Studentersamfund

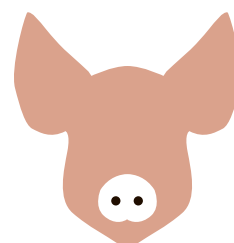
Kaptein Pop / Torsdag 20. september / 20.00

22 + Supp.: Krast

Etter å ha signert med Britiske Best Before Records under by:Larm i 2011 har 22 stort sett turnert verden rundt. De har bl.a. besøkt Japan, turnert Europa med Guano Apes for 5.000 pers hver kveld i en måned, og tilbrakt ukesvis på den engelske landeveien.

22 har blitt rost opp i skyene i Britisk presse, de fikk tittelen "Best New Band" i Kerrge høst utropte Rocksound dem til Band of the Week. I januar spilte de - som et av få norske band på den Nederlandske bransjefestivalen Eurosonic, og da albumet FLUX nylig ble utgitt i England var det til stående ovasjoner fra britisk musikkpresse. 22 har kun spilt noen få eksklusive konserter i Norge etter at Lydverket trillet terningkast 6 for deres opptreden på Pstereofestivalen i 2011.

Konserten på Betong blir den eneste bandet gjør i Norge i høst! På forrige konsert på Parkteatret var det smekktfullt, så vi anbefaler at du kjøper deg billett tidlig!

Onsdag 19. sept

- 19:00 Onsdagsdebatten:
Veien til Mekka:
20:00 Hva skjer i Midtøsten?
Stand-up

Torsdag 20. sept

- 19:00 Stumfilmkonsert:
Vojtech Prochazka +
Bilder fra en barndom

Fredag 21. sept

- 19:00 Akademisk Vorspiel:
Var Marx romantiker?
20:00 Konsert: Ronja +
Smithkommajohn
21:00 Konsert: Purified in
Blood

Mandag 24. sept

- 19:00 Upop: Seksuelt
misbrukte gutter og
menn

Tirsdag 25. sept

- 19:00 Tidsbilde: The
elephant Man (1980)

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

www.studenterfundet.no

akademika

MASTER-
INTERVJUET

tekst: Hanne B. Nordvåg
foto: Patrick da Silva Sæther

Dypdykk i «Breivik-teateret»

STUDIUM: Teatervitenskap, Universitetet i Oslo

OPPGAVE: Politisk teater: Christian Lollikes *Manifest 2083* i København.

Erlend Dreiås skriver masteroppgave om teaterstykket de fleste vil holde seg unna.

– Når folk hører det skal lages teater av et sånt traume, så er det nok mange som ser på teater som kun underholdning og at det da blir fråtsing i åpne sår. Men jeg er overbevist om at regissør Christian Lollike ønsker noe annet. Det er kunst som vil noe mer. Jeg tror han vil forsøke å gi noe som kan hjelpe oss å forstå, sier Erlend Tårnesvik Dreiås.

Han snakker om forestillingen *Manifest 2083*, som blir satt opp i København i begynnelsen av oktober. I form av en monolog henter den ene og alene sitt manuskript fra Anders Behring Breiviks mye omtalte manifest.

Forestillingen i seg selv har allerede rukket å bli mye omtalt, men der mange har vist avsky til oppsetningen, har Dreiås heller valgt å fordype seg i den.

Snevert syn på teater

– Jeg var ikke direkte rammet av 22. juli, men jeg var i Oslo og kjente på stemningen. Som mange andre søkte jeg informasjon og svar i saken. Så da jeg hørte at noen ønsket å lage teater og ta tak i tematikken, tenkte jeg at dette er viktig og bra.

Dreiås forteller at han har veldig troen på et politisk engasjert teater som kan bidra i samfunnsdebatten; at det kan komme med et annet blikk på hendelser som 22. juli og det som førte frem til terroren.

Da var det for ham som teaterviter enda mer interessant at forestillingen møtte så mye motstand som den har gjort. Spesielt fra teatermiljøet selv.

– Det at man har reagert så instinktivt på tematikken, gjør at jeg tror at mange har et veldig snevert syn på teater. Det viser for meg en manglende tiltro til

hva teater kan være for noe, sier han.

Om det kan forsvares

Før Dreiås reiser til København for å se stykket i oktober, skal han se på forholdet mellom kunst og politikk, og forsøke å definere det politiske teateret. Videre vil han se om dette stykket passer inn i definisjonen og om det kan forsvares å sette opp en slik forestilling. Om teater har noe på området å gjøre, om det kan bidra med noe, eller om man enkelt og greit burde holde seg unna.

Dreiås sier at han har forståelse for at mange kan være skeptiske til forestillingen, men at satt inn i en kontekst, så kan den kanskje heller gi en forståelse av den verdensoppfatningen Breivik har, uten nødvendigvis å forskjønne den.

– Det kan selvfølgelig bli helt feil og upassende, men jeg har troen på at dette kan bli en viktig forestilling. Det vil jo være en intensjon bak presentasjonen i forestillingen, som kan gjøre at man vil forstå på en annen måte enn om man bare satte seg ned og leste manifestet på egenhånd.

Et annet perspektiv

Dreiås sier at han selv er veldig spent på stykket. Spesielt etter at Breivik ble kjent som tilregnelig av retten, framstod det som enda viktigere for ham.

– Jeg tror det er dette vi trenger nå – noe som kan få oss videre på en konstruktiv måte. Kronicke har vi hatt i avisene hele tiden, men nå trenger vi noe annet enn det rasjonelle forklarende. Der kan kunsten komme på banen og gi oss et annet perspektiv, slik at vi kan greie å reflektere over det grufulle som har skjedd på en annen måte. Men da må vi våge å tro på en kunst som kan noe mer enn å bare underholde.

kulturredaksjonen@universitas.no

Konflikt for

Privat teater: NISS-studentene Sandra Bringsjord Pape, Elg Elgesen og Liv Engdal Larsen over til den egenkomponerte oppsetningen *Tåkefolket*.

Statlige teaterskoler mener det utdannes for mange skuespillere ved private skoler. Nyutdannede skuespillere møter et presset arbeidsmarked og interne konflikter.

TEATERUTDANNING

tekst: Anders Rikstad

foto: Patrick Da Silva Sæther

Rapporten «Teater som fag, kall og yrke» fra 2011 drøfter om det utdannes for mange skuespillere her i landet. Siden har debatten rast. Det er isfront mellom de tre statlige skolene og de private alternativene.

I rapporten kan vi lese at representanter fra de statlige skolene «er urolige for at veksten i private studietilbud skal føre til overkruttering av dårlig kvalifiserte skuespillere»: Private skoler som Nordisk institutt for scene og studio (NISS) og Titan oppleves som «marksorienterte privatskoler»

som det er «uansvarlig» å utdanne skuespillere på, dels fordi skuespillerutdanning er faglig kompleks, og dels fordi kostnadene ved privatskolene skaper udemokratiske barrierer, står det i rapporten.

I statens tjeneste

Leder i Norsk skuespillerforbund, Hauk Heyerdahl, retter kritikk mot de private alternativene. Han er selv utdannet ved Kunsthøgskolen i Oslo (KhiO), tidligere Statens teaterhøgskole.

– Er kvaliteten på de private skolene god nok?

– De private skolene er fagskoler. Man får en introduksjon til skuespillerfaget. Når det gjelder fagbredde strekker ikke de private skolene til, men som et supplement til annen utdanning kan de fungere. Problemet ligger i at de er dyre. Du betaler store summer

for en utdanning du nødvendigvis ikke greier å leve av. Det er vanskelig å lykkes som skuespiller, sier Heyerdahl.

– Er det slik at det er lettere å få seg jobb når man har utdanning fra KhiO?

– Teaterhøgskolen har en egen posisjon i norsk

teater, og har langt flere midler enn de andre statlige skolene. Det er derimot et bilde som er i ferd

«Når det gjelder fagbredde, strekker ikke de private skolene til.»

Hauk Heyerdahl, leder i Norsk skuespillerforbund.

åpen scene

Kritiserer: Leder i Norsk skuespillerforbund, Hauk Heyerdahl, mener fagtilbudet på det private skuespillerskolene ikke strekker til.

«Vi er forberedt på at folk ikke kommer på døra med tilbud om jobb.»

Bringsjord Pape, student på NISS.

Hardt arbeidsmarked: Utenfor de trygge skolelokalene venter et presset arbeidsmarked for skuespillerstudentene på NISS.

med å endre seg, mener Heyerdahl.

Privat alternativ

Sandra Bringsjord Pape prøvde å komme inn på KhiO to ganger, men fikk avslag begge gangene. Nå går hun på NISS sammen med 20 andre skuespillerspirer i sitt kull, blant andre Elg Elgesen og Liv Engdal Larsen. Elgesen er glad for at han fikk muligheten til å starte skuespillerkarrieren her, men ønsker å satse videre. Utenfor studio 4 venter et arbeidsmarked som er mettet og kritikere som mener at det utdannes for mange skuespillere i Norge.

– Er det for vanskelig å komme inn på Teaterhøgskolen?

– Nei, det skal være vanskelig. Du skal virkelig ville det. Du må være så motivert at det er det eneste du har lyst til å gjøre, sier Larsen.

Elg Elgesen mener NISS gir flere en mulighet.

– Her på NISS er nåløyet litt

større. Skolen gir flere en mulighet til å utvikle seg før de går videre, sier han.

– Får dere jobb etter å ha gått på NISS?

– Vi er forberedt på at folk ikke kommer på døra med tilbud om jobb. Vi skal være glad for at vi får lov til å drive med teater. Selv jobber jeg som instruktør i et barneteater etter skolen. Det er nok til at jeg får betalt husleien, sier Bringsjord Pape.

– Utdannes det for mange skuespillere i Norge?

Spørsmålet besvares med et unisont nei fra skuespillerstudentene.

– Kulturlivet ville gått i dass hvis man ikke utdannet flere. Folk blir jo lei av å se de samme fjesene hele tiden, konstaterer Bringsjord Pape.

Tilbyr ikke bachelorgrad

Tidligere leder i Skuespillerforbundet, Agnete Haaland, frarådet alle å søke privat skuespillerutdanning i Norge.

Hva tenker dere om det?

– Denne skolen tar inn flinke folk. Det er slike kommentarer som gjør at vi på privatskoler blir sett ned på, sier Bringsjord Pape.

Elg Elgesen skal likevel søke på KhiO etter at han er ferdig med studiene på NISS.

– Den eneste haken ved å gå her er at vi ikke kan ta bachelorgrad. Derfor skal jeg søke KhiO senere når jeg har fått erfaring som skuespiller, forteller han.

– Mellom 50–100 skuespillere får støtte fra NAV for å overleve. Hva tenker dere om det?

– Det går opp og ned i mange yrker. Forskalingsnekkere (de som lager grunnfundamentene i et bygg, journ.anm.) kan ikke jobbe om vinteren og må gå på NAV, men det kommer alltid en vår, sier Bringsjord Pape.

anders.rikstad@universitas.no

MIN STUDIETID

tekst: Jenny Dahl Bakken
foto: Patrick da Silva Sæther

Klining og kvinnekamp

HVEM: Anne Marie Ottersen

STUDERTE: Teaterhøgskolen

NÅR: 1966–1970

AKTUELL MED: *Leke med ilden* på Nationaltheatret

– Dama i andre enden ba meg om å sette meg ned på en stol og ikke skrike. Jeg skreik, som alle andre.

Året var 1966, og Anne Marie Ottersen fikk en telefon om at hun hadde kommet inn på Statens teaterhøgskole. I dag søker mange sju-åtte ganger før de kommer inn. Ottersen kom inn på andre forsøk.

– Teaterhøgskolen er annerledes. Vi var bare ti studenter i mitt kull, til sammen var vi kanskje rundt 30 på hele skolen. Så klart blir man gode venner av sånt, sier hun – og ler.

Ottersen og latter henger sammen. For mange er hun kjent for de humoristiske rollene sine i *Fredrikssons fabrikk*, *Holms* og *Fleksnes*, for å nevne noe. Likevel ser hun ikke seg selv som en utpreget komiker.

– Jeg gikk i klasse med Anne Marit Jacobsen. Hun er jo kjempemorsom. Jeg ante ikke da at jeg ville begynne med komedie. Å konkurrere med henne virket helt fjernt.

Hun debuterte i alle fall i et humorstykke. Det var tredje året på Teaterhøgskolen og hun hadde praksis på Oslo nye teater. Stykket het *Elskling*, jeg kan ikke høre hva du sier når vannet står og renner. Siden har hun spilt i alt fra Shakespeares *Stor ståhei for ingenting* og *Hvem er redd for Virginia Woolf* på teater, til juleklassikere som *Amalies jul* på NRK. Hun har hatt fast jobb på Nationaltheatret siden 1970 – en prestasjon i seg selv.

– Vi var ferdig tidlig på skolen siste året. 1. mars var vi en liten gjeng fra klassen som gikk rett til teateret og signerte kontrakt.

Ottersen hadde egentlig slått fra seg å bli skuespiller, men på «gymnasen» leste hun opp et dikt med så mye innlevelse at lektoren sa hun hadde et «godt organ».

– Godt organ! Det fikk jeg høre

av gutta hele resten av gymnas-tida, det kan jeg love deg!

Lektoren anbefalte henne å søke på Teaterhøgskolen, og gjenopplivet skuespillerdrømmen.

Dama var en beinhard student. Fra halv åtte til langt ut på kveld, mandag til lørdag, var Ottersen på skolen. Selv om studietida besto av lange dager og sene kvelder på scenegulvet, er noe av det hun husker best fra studiestart at folk lå i sofaene på skolen og klinte. De eldre studentene veddet om hvor lang tid det tok før førsteklasingene

også begynte. Det tok to uker.

«Det tok omtrent fjorten dager før alle begynte å kline med hverandre.»

– Det tok rundt fjorten dager før alle begynte å kline med hverandre.

Det var 60-tallet, fri kjærlighet, kvinnekamp, politikk. Skuespilleren lyser opp når hun tenker på det.

– Det var fantastisk å være ung da. Vi snakket bare om politikk, koste oss. Det er viktig å være ung. Jeg mener det!

Ottersen kan snakke og snakke, om politikk, om teateret, om utdanning og kommersialisering av kulturen – uten at det blir påtrengende. Hun bobler over av engasjement.

– Man kan miste gangsynet når man er ung, henge seg opp i én idé. Men det er bra, samfunnet har ikke rukket å forme deg helt ennå. Da kommer det nye tanker, sier hun.

Da hun studerte advarte skoleledelsen mot «lysløypa», blant annet utestedet Casino i Stortingsgata. Det faste vannhullet til Dag Solstad, Jon Michelet – og Ottersen med venner.

– Stedet stengte da jeg var i førtiårene. Vennegjengen traff hverandre fortsatt der, og da stedet la ned sa Edvard Hoem til meg: «Anne Marie, verdens lengste ungdomstid er over!»

reportasje@universitas.no

Gjør aktivisme fett igjen: – Det handler om promotering. Vi må få demonstrasjoner og aktivisme til å bli kult, så flere gidder å engasjere seg, sier Moe, i midten.

Dørstokkmila

I resten av Europa står studentene på barrikadene og gjør opprør. Her hjemme sliter vi med å komme oss opp av sofaen.

REPORTASJE

tekst: Thea Marie Astrup

foto: Skjalg Bøhmer Vold og Patrick da Silva Sæther

Frøydis Fossli Moe og hennes to musketerer, Natalie Bergum Olsen og Oskar Bremer, skal ut på tokt. Mens praten går lett i leiligheten ved Majorstua-krysset, slenges hettene over hodene, gli-delåsen zippes opp, og det gjøres klart for gerilja.

– Det føles som vi skal rane en bank eller noe, sier Moe.

Fra leiligheten bærer det av gårde ut til sjappene i Bogstadveien. I butikken klistrer de «Nyt Afrika»-merker på matvarene, for å gjøre både forbrukere og politikere oppmerksomme på at vi bør kjøpe og importere mer fra det afrikanske markedet.

Det er ikke så lett å være aktivist. Du må ha avtaler med Norgesgruppen og butikksjef for å lovlig klistre lapper på matvarer, eller ta bilder i butikken. Men å bryte loven litt hindrer ikke de tre i å klistre. Alt de bryr seg om er å spre budskapet sitt.

De sniker seg mellom esker av

frukt og kartonger med egg. Moe er sjefen.

– Natalie tar melkeprodukter, Oskar tar egg, og jeg tar frukt, sier hun

Full av lopper og krutt er du kanskje lei av å sitte på ræva. Du vil gjøre noe aktivt, gjøre en forskjell. Men den gjengse student flyr sjeldent rundt med bannere i gatene for å gi fysisk uttrykk for sitt politiske engasjement.

Inne fra kontoret bak dørene til Norges studentorganisasjon (NSO), ønsker André Almås Christiansen å nå ut til folket.

Han vil ha flere Moe'er blant studentene, men sliter med å vekke liv i studentaktivismen her til lands. Muligens fordi det å være politisk aktiv blir forbundet med «show-off»-takter og gamledager. Uttrykket «politisk aktivisme» er blitt mer klatmt enn hipt.

– De fleste nordmenn synes det er kleint å gå i tog, stå med plakater eller rope i en megafon: Den klassiske aktivismen. Det har vel noe med den norske mentaliteten å gjøre. Vi blir opplært til å ikke være til bry, være fornøyd med det vi har og ikke bruke utestemme, sier Almås.

At vi oppfatter protestaksjoner og demonstrasjoner som uhipt, gjør aktivismen tam. Internett har blitt den nye, passiviserende plattformen for meningsytring.

– Det har vært vanskelig å få studenter til å delta i demonstra-

sjoner og politisk ordsifte. For eksempel saken om 11 måneders studiestøtte for noen år siden. Engasjementet var der i sosiale medier, men få studenter viste seg i offentlige debatter eller på gata, forteller Almås.

Da det stormet som verst rundt Pussy Riot-arrestasjonene i Russland, kunne unge øyne skimtes bak fargerike finlandshetter og punkmusikken fylte lufta. Før dommen falt, sto et knippe demonstranter i regi av Amnesty international oppreist for Pussy Riot utenfor Russlands ambassade i Oslo. Mellom alle finlandshettene fant vi én studine ved navn Nina Moronski, som har tatt spranget fra å «like» til å gjøre.

Det startet ved kjøkkenbordet med venninnen Trine Krigsvoll Haagensen, og tok av i Oslo

Uskyldige våpen: Med klistremerkeruller i lommene stikker de unge aktivistene ut av leiligheten, klare for å «tagge» ned Bogstadveiens matbutikker.

Løstsittende latter: Det er gøy å være ute på gerilja, og i butikkene klistres det for harde livet. – Frukt, melk og kjøttprodukter. Ser dere flere med Nyt Norge så er det bare å slå til, roper Frøydis Moe (t.h.).

Ektefølt engasjement: – Vi er så opptatt av våre egne små verdener at steget er langt fra passivitet til å gjøre noe politisk aktivt, sier Frøydis Moe.

spektrum etter et møte med punkdronningen Patti Smith.

Nina Moronski sto klar til å gripe sjansen, gikk fram og overrakk en t-skjorte og et brev. Patti Smith smilte og tok i mot. En rocka tilfeldighet, en teskje mot og vips ble en «Free Pussy Riot»-t-skjorte synlig for hele fanskaren i Oslo spektrum. Resten av historien vet vi, Patti tok saken og t-skjorten videre til scenen.

Moronski og Haagensen har solgt t-skjorter med påskriften «Free Pussy Riot» for å hjelpe damene i den harde rettsprosessen. De kaller det «kjøkkenbords-aktivisme».

– Folk tenker at det holder, men det hjelper ikke så mye å bare like på face, sier Moronski.

Haagensen påpeker at demonstrasjon som politisk form ikke er helt ut.

– I Europa har folk reagert på finanskrisa med massedemonstrasjoner. Det viser at å demonstrere ikke er en død praksis.

I Spania er Julia Ramirez en del av studentbølgen «Occupy». «Occupy del sol Madrid» var ikke drevet av ungdomspolitikere, en organisasjon eller en fagforening. Hærskaren var hovedsakelig studenter. De stod i

bresjen for en kamp mange opplevde som en revolusjon. Folk strømmet ut i gatene, og lot seg ikke stoppe av politiaksjoner.

– Det var en følelse av revolusjon, hashtagen «#spanishrevolution» dukket opp på nettet, og folk som kom forbi hang seg på. Demonstrasjonene foregår i alle sektorer. Studenter er engasjerte om mye mer enn utdanning, sier Ramirez.

I Madrid er det å drive aktivt med politikk en generell tendens blant studenter, de innehar en viktig rolle i samfunnsdebatten.

– De politiske kampropene er tallrike her, studenter har en slående entusiasme og et blikk for muligheter, sier Ramirez.

Studenter burde gå i bresjen for å se kritisk på samfunnet – vi har bøkene, avisene, tida og muligheten. Almås i Norsk studentorganisasjon etterlyser en entusiasme lik den man finner i Madrid.

– Selv om vi ikke har merka den økonomiske krisa, så er studietida en tid for å vende kritikk mot det etablerte. Det trengs at vi engasjerer oss og utfordrer det politiske klimaet.

Men så er det ikke så kult å

drive med aktivisme når du risikerer å bli uglesett her hjemme.

André hyller derimot aktivismen.

– Mange ser på aktivister som kranglefanter og oppmerksomhetssyke i Norge. Jeg ser på dem som neste generasjons samfunnsutviklere, sier han.

Moe, Olsen og Bremer gikk til slutt tomme for klistremerker uten å bli kasta ut – denne gangen.

– Her var det ganske chill å klistre – sist ble vi kasta ut av både Kiwi og Rema, sier Moe.

Tilbake i sofaen hjemme tas hettegenserne av. Moe forteller at vennene deres ofte skylder på for liten tid, og ellers syntes hun Norge er fullt av slappe sofaslitere. Alle tre nikker ivrig og diskuterer heftig.

Det er noe med kulturen vår, at vi som individer er litt pysete. De synes aktivisme er viktig for å få ut sitt budskap til folket, og at utfordringen i dag er å være kreativ nok til at folk syntes det er kult å engasjere seg.

– Jeg blir helt flau over unge, norske mennesker. Jeg nekter å være en sofasitter. Det skjer ikke, utbryter Moe.

reportasje@universitas.no

PETIT

Min menighet

Den hellige Frosk menighet ble grunnlagt for tre år siden. Til nå har vi 196 medlemmer. Vi forventer en sterk medlemsvekst når vi til neste år får innvilget 59 millioner i årlig statsstøtte. Det blir en mulighet for oss til å spre vårt budskap til et større publikum. Vi vil at alle skal oppleve Froskens godhet, raushet og kjærlighet. Vi kommer til å opprette vår egen TV-kanal slik at alle der hjemme får høre Froskens ord.

De vantro har sagt at jeg ikke kan bevise at Frosken eksisterer. Jeg trenger ikke å bevise at

det finnes en Frosk, fordi det er min rett å tro på det jeg vil. Ingen kan komme i veien for min

tro, men alle burde tro på Frosken. Frosken er veien, sannheten og livet. Hvordan skal vi ellers forstå oss på verden?

«Frosken er veien, sannheten og livet.»

Onde tunger har sagt at Froskens hellige bok ikke er logisk.

Den motsir seg selv, sier de.

Til det svarer jeg: Du skal jo ikke lese hele boken, du velger selv hvilke deler som passer. Dersom jeg en dag føler behov for å ha seksuelt samkvem med et husdyr, finnes det en rekke gode og vitenskapelige utredninger i nevnte bok som kan hjelpe meg. Den forteller meg også hva jeg må gjøre med de som synder.

Hver kveld ber jeg til Frosken. Jeg håper at jeg kan få tilbake det ene beinet mitt. Jeg mistet det da jeg tjenestegjorde i Afghanistan. Jeg holdt på å dø, men en lege reddet meg og fraktet meg til et sykehus, takk Frosken for det! Foreløpig har det ikke skjedd noe, men jeg vet at hvis jeg bare ber nok ganger vil Frosken være god mot meg. Når jeg får barn, skal de også få oppleve Froskens tilstedeværelse, og bli gode representanter for menigheten.

En av Froskens sønner

Nyt Afrika:

- En kampanje der Kirkens nødhjelp og ni andre norske miljø- og utviklingsorganisasjoner jobber for at det skal bli lettere for afrikanske bønder å selge varene sine i Norge.

- Mer info finner du på www.kirkensnodhjelp.no

Pussy Riot:

- Tre av medlemmene i Pussy Riots punckrock-kollektiv fra Moskva ble holdt i varetekt fra tredje mars til slutten av juli i år.
- Jentene fremførte en punk-bønn i Moskvas største russisk-ortodokse kirke, for å protestere mot det de kalte «patriarkatets støtte av Vladimir Putin».
- De ble dømt til to års fengsel og rettsaken fikk stor internasjonal oppmerksomhet og massiv kritikk.

Occupy del sol Madrid:

- 15. mai 2011 samlet studenter seg med kamprop og demonstrerte som et svar på den økonomiske krisa. Campen de satte opp på gata ble kalt sol-campen og deres motto var «Vi er ikke varer for politikere og bankfolk».

anmelderredaktør: **Peder D. Stabell**
pederds@universitas.no 476 23 501

ANMELDELSER

Befester sin posisjon

Med fjorårets debutplate etablerte Hanne Kolstø seg som en original popmusiker. Med plata *Flashback* er hun tilbake.

Etter et år med hyppige konserter i både inn- og utland, har Kolstø og bandet hennes innarbeidet en viss rutine. Trioen fyller scenen med synther, perkusjon, gitarer – og selvtil-lit. Bandets musikalske uttrykk er mildt sagt eklektisk. Melodi, tekst og akkorder er i klassisk singer/songwriter-tradisjon. Fremførelsen, derimot, gir assosiasjoner til en mer elektronisk verden, hvor loop-pedaler og analoge synther står i høysetet.

Bandet utforsker dette interessante spenningsfeltet mellom skranglete organiske instrumenter og data-tigte trommeloper. Det er påfallende hvor mye noen få akustiske instrumenter stikker seg ut i et ellers elektronisk lydbilde, og Hanne Kolstøs sjanger-crossover fungerer stort sett bra. At kassegitaren er sur, fører dessverre til at kontrasten mellom organiske strenger og synth kan bli litt for skarp, men alt i alt holder bandet hodet over vannet.

Låtene har kreative arrangementer, noen ganger med vokal-looper eller backing track som fundament, andre ganger med alt direkte spilt av de tre musikerne på scenen. Musikken bærer preg av å være gjennomarrangert – det ikke er rom for særlig improvisasjon. Sånn må det

KONSERT

Hanne Kolstø

Scene: **Blå**

Når: **Fredag 14. september**

kanskje være for å gjenskape det komplekse lydbildet fra platene hennes live med bare tre musikere.

Musikerne virker trygge i sine roller, men viser altså liten vilje til å trå utenfor denne komfortsonen. En mer leken holdning til musikken, med mer frihet til å improvisere, ville kanskje gitt noen av låtene det ekstra overskuddet de mangler. Når det er sagt, er det imponerende med så detaljrike fremførelser av et variert repertoar – og bandet mangler på ingen måte spilleglede.

Hanne Kolstø er en aktiv og karismatisk frontfigur. Hun har et fullstappet Blå i sin hule hånd, og forteller akkurat nok små historier mellom låtene. Med en eksentrisk klesstil og matchende stemme presenterer hun sin nye plate på en solid måte, og gjør publikum sultne på mer. Kolstø er en annerledes syngedame, og forsvaret sin posisjon som original popmusiker i 2012.

Bendik Baksaas
foto: **Hans Dalane-Hval**
bendik.baksaas@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Mandag

06.00: Democracy Now!
08.00: Frokost
09.00: Studentnyhetene
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: A-lista
11.00: Studentnyhetene
11.03: Radio Nova Highlights
12.00: Lillesalen konsertserie
12.30: Taffellunsj
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Dub Dubhead
22.00: Goodshit
23.00: The O & Jo Show
00.00: Overkill

Tirsdag

06.00: Democracy Now!
08.00: Frokost
09.00: Studentnyhetene
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Vitenselskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Studentnyhetene
11.03: Snakker ikke norsk
12.00: Studentradiolista

Onsdag

06.00: Democracy Now!
08.00: Frokost
09.00: Studentnyhetene
09.03: Skumma Kultur

10.00: Studentnyhetene
10.03: Tekstbehandlings-programmet
11.00: Studentnyhetene
11.03: Rabarbra
11.30: Oppvask
12.00: Tanketog
19.00: Kveggpels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu
00.00: Når det rykker i støyfoten

Torsdag

06.00: Democracy Now!
08.00: Frokost

09.00: Studentnyhetene
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Nova Noir
12.00: Det Fiktive Selskab

Fredag

06.00: Democracy Now!
08.00: Frokost
09.00: Studentnyhetene
09.03: Skumma Kultur
10.00: Studentnyhetene
10.03: Opplysningen 99.3
11.00: Studentnyhetene
11.03: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank

RADIO NOVA

19.00: Gymtimen
20.00: Nova Nedstrippa
21.00: Magic Beat
21.30: Nova Amor
22.00: Musikk, Dans og Drama
00.00: XO Hiphop

Søndag

00.00: Novanatt
07.00: Opplysningen 99,3 (R)
08.00: Rabarbra
08.30: Grenseløst
09.00: Det Fiktive Selskab
10.00: Søndagskvil
14.00: Stang ut
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk

FOTO: EURFORIA FILM

Rett i trynet

Regissør Eva Sørhaug serverer en knyttneve av en film på 90 minutter.

FILM

90 minutter

Regi: **Eva Sørhaug**

Med: **Aksel Hennie, Bjørn Floberg, Mads Ousdal, Pia Tjelta, Kaia Varjord, Annmari Kastrup**

Premiere: **21. september**

I Norge har vi det bra. Det synes opplest og vedtatt. Og alle statistikker virker å bekrefte det vi i patriotismens ånd ofte finner for godt å proklamere: Norge er verdens beste land å bo i. Regissør Eva Sørhaug har satt seg fore å undersøke og bryte ned akkurat denne illusjonen. For kikker man litt under velstanden på overflaten, så sier det seg selv at lykkelandet Norge for mange ikke eksisterer. Og at noen faktisk har det helt jævlig.

Sørhaug følger dermed i den brutale hverdagsrealismens ånd opp flettverksdramaet *Lønsj* fra 2007, med et enda mer brutalt og hardtslående realismedrama: 90 minutter.

I et, som tittelen antyder, 90 minutter langt utsnitt av deres liv, får vi skildret skjebnen til tre menn. Tre svært forskjellige menn, som kun har det til felles at faktorer i deres samliv ikke fungerer, og at de ønsker å gjøre noe med den misnøyen de opplever. Men hva som har ført til denne misnøyen får vi ikke vite. Det blir heller ikke tydeliggjort hvilke konsekvenser de får, de valgene som blir tatt i disse avgjørende minuttene av deres liv. For Sørhaug gir ingen svar i filmen.

Vi får se verken mer eller mindre enn de 90 minuttene. Det er ingen tilbakeblikk som viser

hvorfor Bjørn Floberg er sykt deprimert, som viser hvorfor Mads Ousdal og Pia Tjelta krangler, som viser hvorfor Aksel Hennie grisebanker dama si. Vi får ingen forklaringer – vi får bare se. Og det gjør inntrykket, budskapet og betydningen av det som skjer enda større, enda mer taktilt, enda mer vondt.

90 minutter er en modig film. Den er tøff, bokstavelig talt voldsom, og tør å fortelle smertefulle historier på en ærlig måte. Historier som kanskje ikke blir fortalt så ofte, men som ikke er mindre viktige eller sanne av den grunn. Tvert imot. Det er ikke den filmen du går og ser når du skal ha en kosekveld på kino, men allikevel en film du kan trenge å se. Fordi den viser en side av virkeligheten som mange kanskje velger å se bort ifra. Fordi den, heldigvis, ikke rammer en selv. Den sitter som en knyttneve i magen.

Hanne Bernhardsen Nordvåg
hannebno@universitas.no

Thea Bakke-Olsen, journalist

UKAS ANBEFALING

Hellige Marina

Å få grine sammen med Marina Abramovic er dessverre litt for sent. Men én av verdens mest berømte og kompromissløse performancekunstnere kommer derimot snart til vår egen by. Hun blir regnet som en pionér innen sitt felt, og har i fire tiår brukt sin egen kropp som subjekt, objekt og medium for sine verker. Forelesnin-

gen du kan være med på heter «The Marina Abramovic institute and the future of performance art», og starter kl 17. 30 på Folketeateret 26. september. To dager senere åpner Galleri Brandstrup på Tjuvholmen dørene opp for hennes første soloutstilling i Skandinavia. Utstillingen vil være en kombinasjon av foto, skulptur og video.

Forelesning

Hvem: **Marina Abramovic**

Hvor: **Folketeateret**

Når: **26. sept**

Intet nytt fra nord

«If it ain't broke, don't fix it». Det er lite utvikling å spore fra Kråkesølv debut i 2009 fram til tredjeplata. *Alle gode ting* vil nok ikke overraske noen.

Det låter veldig som Kråkesølv. Det er fortsatt såkalt indierock – gitarbasert og postpunkinspirert, og det er fortsatt finurlige tekster og rim på Bodødialekt. På godt og vondt. Når de på «Et lett hjerte» prøver å vike litt fra formelen og rocker det opp med støy og fuzz, fungerer det ikke helt.

Bandet låter best på albumets lettbeinte poprockere: åpningslåten «Husk at livet går fort», «Stødig som en bauta» og «Dårlig løgner». Her skinner bandets låtskriverferdigheter tydeligst, samtidig som de er fengende og har godt driv. Ellers er det for mange midtempo-låter med anonyme melodier. Det låter ikke dårlig, langt ifra, men når plata har spilt ferdig er det få av refrengene som virkelig har satt seg.

PLATE

Kråkesølv

Alle gode ting

Plateselskap: **Kråkesølv/Musikkoperatørene**

Hvor er hitsa?

Kråkesølvs dyktige tekstforfattere har vært deres styrke siden debuten. *Alle gode ting* er intet unntak i så måte. Innen norskspråklig pop har de en unik, tilnærming til rimkunsten med utstrakt bruk av flerstavellesrim. «Ingen lykkes med, å være sin egen lykkes smed» synger de. Tror de ikke på den amerikanske drømmen?

Etter gjennomhøring får man følelsen av å ha hørt på en dårligere utgave av debutplata. Det låter trygt og fint, men dessverre lite engasjerende. Albumtittelen spiller på et velkjent ordtak, men alle gode ting er ikke nødvendigvis tre i kråkesølvkatalogen.

Eivind Eide Skaufjord
eivind.skaufjord@universitas.no

Langdryg fiskeskrøne

Billedkunstner Vibeke Tandberg debuterer som romanforfatter, og som i kunstnerkollega Bjarne Melgaards debut *A new novel*, er formen også her et viktig element. Tandbergs *Beijing duck* er en kort leseropplevelse og har et nøkternt språk, uten lange digresjoner eller overdrevne beskrivelser. Likevel føles den tung.

Romanen er full av repetisjoner. Tandberg gjentar handlinger og tanker med små variasjoner i setningene fra gang til gang. Noen få sider inn i boken er dette et spennende grep – et underlig, men besnærende stilistisk element. Men dessverre dras denne effekten så alt for langt. Til slutt tilfører det ikke romanen noe lenger, men blir snarere et hinder for konsentrasjonen og fremdriften hos leseren. Selv om forfatteren tilsynelatende har forelsket seg i dette grepet, betyr ikke det at det blir bedre og bedre for hver gang det brukes.

De groteske fiskescenene i innledningen kan til tider være vemmelig fornøylige. Sløyingen beskrives i detalj, fiskebæsj og blod grises utover boksiden, og hovedpersonens valg om å sluke et bankende fiskehjerte som en østers er bare begynnelsen på en serie absurde scener. Denne absurditeten er fin til å begynne med – for eksempel under beskrivelsene av hovedpersonens håndtransplantasjon. Men så blir også absurditeten dratt for langt, og mister all sjarm. Personene i romanen glir over i hverandre uten at det tilfører fortellingen noe verdifullt. Det bor helt klart en språklig eleganse i Tandberg, men den trenger et tydeligere mål.

Solveig Nygaard Langvad
s.n.langvad@universitas.no

Hans J. Skjong, journalist

UKAS ADVARSEL

Stjernekrampaktig

Denne advarselen er like fantasifull som å velge hun med hareskår som mobbeoffer. Men til dere 20 lesere som vurderer å dra på NRKs *Stjernekamp* på Neuf på lørdag. Ikke gjør det. Billettene koster 215 spenn, og prisen ble satt ved å slå sammen månedene Rein Alexander har hatt smultringskjegg og antall konsert-

billetter Alejandro Fuentes har solgt siden turneen med De nye gitarkameratene. Det stemmer. Det er to av artistene som skal opptre. I tillegg til Jenny Jenssen og syv-åtte andre som vet at TV-tid er den eneste måten de overlever som musiker i Norge på. Er det ikke bra Chateau Neuf får inn leieinntekter, gitt?

KULTURKALENDER

onsdag 19. september

Samtale: I forbindelse med slippet av Socius 2–2012 vil Socius-samtalen rette fokus på den påvirkningen den digitale utviklingen de siste 20 årene har hatt på samfunnet vårt og livene vi lever. Samtalen vil handle om hvordan samfunnsvitenskapelige perspektiver kan belyse ulike sider ved denne utviklingen. **U1, kl.18.30**

Debat: Midtøsten etter første verdenskrig kan på mange måter betraktes som en politisk vulkan som med ujevne mellomrom får utbrudd med voldsom kraft. Førte den arabiske våren til en revolusjon i landene, eller ser man snarere en politisk kontinuitet i Midtøsten? Kulturutvalget inviterer til Midtøsten-debatt med noen av de mest kvalifiserte personene vi har her i landet til å svare på spørsmålet: «Hva skjer i Midtøsten?» **Betong, kl.19.00**

Litteratur: Ingvar Ambjørnsen er en av våre mest leste forfattere, og står bak moderne klassikere om det urbane livet, som *Pelle og Proffen* og *Elling*. I hans nye roman er omgivelsene annerledes, med lyden av fuglesang i bakgrunnen, men det handler fortsatt om de som står utenfor det. På Litteraturhuset snakker Ambjørnsen med Aslak Sira Myhre om turer på norske stier og hva man egentlig skriver i hytteboka. **Litteraturhuset, kl.19.00, Pris: 60/90 (stud./ord.)**

torsdag 20. september

Konsert: Det norske bandet 22 fikk stående ovasjoner fra britisk musikkpresse da de nå nylig gav ut albumet FLUX. Konserten på Betong blir den eneste bandet gjør i Norge i høst, så skynd deg og kjøp billett! **Klubbscenen, kl.20.00 Pris: 150/100 (ord./medlem)**

Elvelangs: Endelig er det tid for årets Elvelangst! Alle lysene langs Akerselva slukkes og 3500 fakler tennes. Ta deg en fin kveldstur i den fantastiske stemningen, og få med deg noen av de mange konsertene og kulturinnslagene som holdes langs elva fra Frysja til Ankerbrua. **Akerselva, kl.20.00**

Konsert: Elektrostat byr på god stemningsfull musikk og performance på uteserveringen til Månefisken i forbindelse med Elvelangs. Uteserveringen ligger perfekt til ved Akerselva med flott utsyn til fossen og elvebredden. På scenen finner du norske Loveplanet, med sin mørke psykedeliske metal. **Månefisken, kl.20.10 Pris: 50**

fredag 21. september

Foredrag: Det har vært vanlig å knytte den unge Marx fra 1840-årene til romantikken. Den senere Marx derimot sies gjerne å ha et annet fremmedgjøringsbegrep, nemlig fremmedgjøringen fra produksjonsmidlene. Men går det et romantisk gjenferd også gjennom den senere Marx' filosofi? Idéhistoriker

Thomas Krogh vil ta for seg den romantiske arven i Marx' tenkning. **Biblioteket, Chateau Neuf, kl.19.00**

Teater: Duda Paiva Company er et nederlandsk kompani som vinner publikumspriser over hele verden. I Man Beast blir statuer levende, og eldgamle myter begynner å påvirke vår verden, og forestillingen utfordrer vår oppfatning av skjønnhet og det stygge, virkelighet og fantasi, bevegelse og stillstand. **Dansens hus, kl.19.00 Pris: 260/320 (stud./ord.)**

lørdag 22. september

Film: For andre gang arrangeres Oslo Fright Fest og denne gang i Vika kino. Det blir mengder av skrekkefilmer som skal vises i tillegg til gjester, quiz, stands og mye annet moro. **Vika kino, kl.17.00**

FOTO: NATIONALTHEATERET

Om Peer: En norsklærers våte drøm.

Konsert: Nacka Forum er et av Skandinavias ræste jazzband. I Sverige omtales de som et kultband, og deres liveopptredener er sagnomsuste. De blander ulike sjangere som krautrock, punk og frijazz og skaper med dette et særegent og svært fengende lydbilde. Bandets medlemmer er blant Sveriges mest etterspurte og er kjent fra band som Goran Kajfes Subtropic Arkestra, Oddjob, Kullrusk og Jonas Kullhammar Quartet. **Victoria, Nasjonal jazzscene kl.21.00 Pris: 100/150 (stud./ord.)**

Konsert: Finn frem de sorte klærne, slå ut håret og gjør deg klar for head-banging og moshpit. Purified in blood kommer til Klubbscenen i forbindelse med sitt nye album *Flight of a dying sun*. Det blir med andre ord en heftig kveld! **Klubbscenen, kl.21.00 Pris: 150/120 (ord./medlem)**

søndag 23. september

Historie: Om lag seks tusen nordmenn kjempet i den amerikanske borgerkrigen (1861–65). I stedet for å finne den amerikanske drømmen om lykke og velstand ble de trukket med i den voldsomme konflikten mellom nord- og sørstatene. Historiker Jakob Skarstein har i flere år studert brev og dagbokoppteignelser fra de norskfødte offiserene og soldatene, og forteller om nordmenn som ofret liv og helse for å bevare håpet om lykke i det nye landet. **Litteraturhuset, kl.13.00**

Konsert: Det er ikke ofte man får hørt live brasiliansk forró-musikk i Norge. Derfor må du ikke gå glipp av muligheten når brasilianske Diego Oliveira med band spiller på Sawol! Oliveira er en av de største aktuelle forró-artistene, og har spilt på de fleste festivaler og forró-scener i Brasil de siste årene. Avslutt uka med en deilig caipirinha, fengende rytmer og en svingom på dansegulvet! **Sawol, kl.20.00 Pris: 120**

mandag 24. september

Uppopulær aften: Sosialantropolog Rannveig Svendby problematiserer hvordan språket, gjennom ord som «voldtektsmann», er med på å usynliggjøre at også jenter og kvinner kan voldta. Overgriperne er vidt forskjellige, fra fedre til mødre, eldre til yngre, venner til ukjente. Hun vil også gjøre rede for hvordan det norske samfunnet har forholdt seg til seksuelle overgrep over tid. Noen overgrepsutsatte menn kommer også til å bidra med sine historier. **Lillesalen, kl.19.00**

Teater: Er du en av de som gjespet deg gjennom norsktimene? En av de som assosierer Henrik Ibsen og Peer Gynt med kjedsomhet og tapt ungdom? Da bør du komme deg på forestillingen *Om Peer*. Kåre Conradi veksler mellom å være forteller og Peer Gynt i denne enmannsforestillingen, en introduksjon som slår alle norsktimer i Norges land ned i støvlene. Tro meg, Ibsen fortjener «a second chance». **Nationaltheateret, kl.19.30 Pris: 245/325 (stud./ord.)**

tirsdag 25. September

Arbeidslivsdagen: Det er igjen duket for Arbeidslivsdagen, og over 60 arbeidsgivere møter opp på stand, bedriftspresentasjoner og i speed-intervjuer. Få deg en gratis kaffekopp, bli kjent med arbeidslivet og la arbeidslivet bli kjent med deg. **Idrettsbygningen, Blindern, kl.10.45–16.00**

uker 38 og 39

A-lista

The Kings Dead

Hennessy At Cookouts (NY)

Dan Croll

From Nowhere (NY)

Upper Most

Dance (NY)

The Qualitons

Rolling the Bone (NY)

100s

My Activator (NY)

Enisiferum

Unsung Heroes (NY)

Superamle

Fashion Moves (NY)

B-lista

The Presets

Ghost (NY)

Antibalas

Dirty Music (NY)

In This Moment

Blood (NY)

Rudi Zygadlo

Melpomene

Lady Lashurr

Alter Ego

The Sheepdogs

Feeling Good

Julian

Glow Morrow

Faråker

Licking Död

A.C.Newman

I'm Noth Talking

AD NOTAM

Universitas oppsummerer uka

Akademia er best

Regissørene Joachim Trier og Petter Næss etterlyser mer akademisk filmkritikk. Ad notam trykker her utdrag fra en anmeldelse av filmen *Hangover 2*, skrevet i deres ånd.

«*Hangover 2* må forstås i lys av den inter-subkulturelle dialektikken som oppstår når nyliberalistisk markedskritikk sammenfaller med poststrukturalistisk ny-Hege-lianisme skrevet av Lacanske kjønnskritikere. Dette er filmen for dem som syns Schopenhauer blir for en smågutt å regne i møte med Sartres individualismebegrep».

Ny-platonisk kapitalismekritikk: Trier og Næss tar Vegas med storm.

Fra verv til helvete

Studentparlamentsleder ved HiOA, Tuva Aune Wettland, skrev i forrige ukes Universitas en kronikk om «Profesjonsuniversitetet i Oslo?» Flere gamle studentpamper er bekymret for Wettland.

– Det første som skjer er at språket forandres. Du merker det første ikke. Så kommer de innholdsløse frase-ne oftere og oftere. «Fokus». «Tilnærming». «Prosess». Da vet du at det er for sent, sier den anonyme talsmannen for Studentpamper angrrer mye (Spam) til Ad notam.

Pizzagjengen

Brannalarmene går i hytt og pine på Kringsjø studentboliger, og nå forteller en anonym student til Ad Notams seksjon for rase-alisering og -harselering har fått Langeland i tale.

– Lenge slet vi med at ingen av drikkelelene vi hadde gjorde at vi ble ordentlig fortulle. Så var det en som foreslo at man må drikke hver gang brannalarmen går, sier studenten.

– Nachspiel er best. Åtte av ti Kringsjø-studenter sovner jo når de setter på en pizza, så da kan vi holde nachspielet gående til neste morgen.

Oppgitt Professor Langeland: – Ikke ta bilde før jeg har fått av meg finstasen!

Den overlegne rase

Professor Nils Rune Langeland sa i forrige uke at folk fra Punjab har dårlige gener. Ad Notams seksjon for rase-alisering og -harselering har fått Langeland i tale.

– Jeg leste i Universitas at studenter ofte skaper farlige brannsituasjoner. Et flertall av disse studentene er fra Punjab, sier Langeland. Han hevder også at det er studenter fra Punjab i styret til SBIO som har gjort at BI har brukt 50 millioner på Shnas.

– Slik går det når man har dårlige gener, sier han, og sier vi må snakke høyere fordi han arvet den dårlige hørselen fra sin mor.

VI SPØR

av Hans J. Skjong

FOTOMANIPULASJON

Hans Rotmo: Tannfe og Venstrealliansen-politiker Frithjof Eide Fjeldstad var ikke klar over alle hullene som egentlig eksisterte i SiOs tanntilbud.

Vil fylle alle hull

Venstrealliansens Frithjof E. Fjeldstad mener SiO-tannlegene alltid kommer til roten av problemet. Men vet han at de har tilbudt studiner mer rabatt hvis de fikk lov «til å fylle noen ekstra hull?»?

– Oi, nei. Studinene burde jo gå ut i media med dette. Slike erfaringer er det viktig at folk får vite om.

– Jaha, og hva med at Universitas erfarer at studenter blir bedt om å oppgi hvilken liste de stemmer på, og at de som stemmer Venstrealliansen kommer fortere frem i køen?

– Hva? Venstrealliansen har på ingen måte noe ønske om at deres velgere skal få raskere behandling. Ser ikke helt hvordan tannlegen skulle ha interesse av å vite det?

– Spar oss det tannløse svaret ditt. Hva sier du til ryktene om at førsteårsstudenter på bachelorgradsnivå ikke får time hos SiO før de har begynt på mastergraden?

– Oi, det er jo ikke noe ideal. Hvor lang tid er det rimelig å vente? Jeg tenker et par uker etter første gang man ringer.

– Ja, det er jo et stykke igjen før SiO har kommet til roten av problemet. I tillegg går det jo bare an å ringe og bestille time første tirsdag etter fullmåne mellom 08. 15 og 08. 45.

– Ehhh, dette er jeg ikke helt kjent med.

– Jaså. En student gikk til SiO fordi han hadde litt vondt i en tann, og så ville tannlegen trekke den tanna og tre til. 13 000 kroner skulle de ha. Så gikk han til en Colosseum-tannlege som sa han bare trengte å bruke tanntråd. Er SiO ute etter å flå folk?

– Hva? Jeg er jo ikke noen tannlege, men dette hørtes jo veldig betenkelig ut.

– Vet du hva som er betenkelig? Det skinnende hvite smilet ditt. Har du ordnet deg noen avtale på bakrommet?

– Hæ? Nei, har ikke ordna noe tilbud selv. Har faktisk aldri benyttet meg av SiO-tilbud.

– Jeg må smøre meg med solkrem fordi tennene dine skinner så mye. Vil du vurdere din stilling?

– Skal vi se? Nei, jeg skal be Magnus Lysberg om å vurdere sin stilling.

hansjskj@universitas.no

PANTO

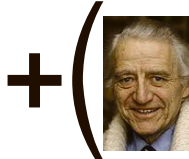
av Thomas Sørle Hansen

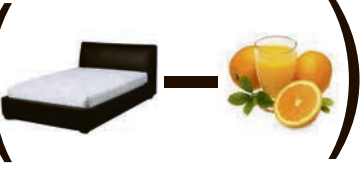
REBUS

av Gabriel Steinsbekk

HINT: BI-studentene taper mangfoldige millioner men har løsningen for hva de skal gjøre. Riktig svar sendes til: hansjskj@universitas.no

FORRIGE UKES LØSNING
VAR: Roter med farlig stråling. Det hadde blant annet Hanna Nicholls skjont.

SYKKELQUIZ

av Øyvind Bosnes Engen

1. Hvem trenger en sykkel like mye som en kvinne trenger en mann, ifølge det feministiske ordtaket?
2. Hvor langt er Birkebeinerrittet?
3. Hva betyr «kyklos», det greske ordet som er opphav til norske «sykkel»?
4. Hva heter organet som fratok Lance Armstrong sine syv Tour de France-titler tidligere i høst?
5. Hvilket smørmerke brukte en sykkelende kvinne i en tv-reklame på 1990-tallet?
6. Blant de tidligste syklene var «veltepetteren», hvis egentlige navn var hvilket fremmedord?
7. Hva står forkortelsen BMX for?
8. Hvem skrev *Motorsykkeldagbokene*?
9. Hva heter sykkelmerket som ble lansert av fabrikken Jonas Øglænd AS i 1932?
10. Fra hvilket land kommer filmen *Sykkeltyvene* (1948)?

FOTO: CC/SALLY M

1. En fisk
2. 94,6 kilometer
3. «Hju»
4. USADA
5. Breitt
6. «Velosiped»
7. Bicycle motocross
8. Ernesto «Che» Guevara
9. DBS (Den beste sykkel)
10. Italia